

Lietuvos Respublikos prez. Valdas Adamkus kalba, kai Vilniuje lankėsi Lenkijos valstybinė delegacija ryšium su 15 metų diplomatinų santykių atkūrimo metinėmis.

www.president.lt

UŽSIENYJE VEIKIA SLAPTI KALĖJIMAI

Jungtinių Amerikos Vals-tijų prezidentas George W. Bush pirmą kartą pripažino kad užsienyje egzistuoja slapti Centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) kalėjimai, kuriuose laikomi terorizmu įtariamais asmenys. Tai JAV prezidentas pareiškė Baltuosiuose rūmuose kalbėdamas apie kovą su terorizmu. "Be teroristų esančių Guantanamo, yra nedidelis kiekis įtariamųjų terorizmo vadų ir kovotojų, kurie yra laikomi ir apklausiami už JAV ribų pagal CŽV vykdomą atskirą programą", - pareiškė JAV prezidentas. Jis neatskleidė, kokiose valstybėse yra minėti kalėjimai. Jis taip pat

pareiškė, kad 14 pavojingiausių teroristų, tarp kurių vienas rugsėjo 11-osios išpuolių organizatorių Khalid Sheikh Mohammed, iš CŽV kalėjimų bus perkelti į karinę bazę Guantanamo Kuboje. Keturiolika minėtų žmonių bus teisiami, tarp jų - Khalid Sheikh Mohammed, kuris laikomas vienu 2001 metų rugsėjo 11-osios išpuolių Niujorke ir Vašingtone organizatorių.

Prezidentas G.W.Bush sakė, kad įtariamųjų tardymai, kuriuos atlieka CŽV, turi didelę reikšmę kovojant su terorizmu ir padeda sučiupti kitus kovotojus. "Mūsų saugumas priklauso nuo tokios informa-

cijos gavimo".

Kreipdamasis per televiziją ir kalbėdamas esant 2001 metų rugsėjo 11-osios išpuolio aukų giminaičiams G.W.Bush pažymėjo, kad CŽV rankose jau nebeliko nė vieno įtariamojo terorizmu. Prezidentas sakė pranešęs apie CŽV kalėjimus todėl, kad areštuotųjų, kurie ten buvo laikomi, tardymas baigtas. Kita priežastis ta, kad JAV Aukščiausiasis Teismas uždraudė kariniams tribunolams nagrinėti įtariamųjų terorizmu bylas. Jis pridūrė, kad pagal CŽV turėtą programą buvo apklausti keli žmonės, įtariamais sąsajomis su rugsėjo

(Nukelta į 3 psl.)

PREMJERAS NEABEJOJA NAUJO BRANDUOLINIO REAKTORIAUS PROJEKTU

Vilnius, rugsėjo 7 d. (ELTA). Ministras pirmininkas Gediminas Kirkilas neabejoja, kad Lietuvoje bus pastatytas naujas branduolinis reaktorius, o energetiniai tiltai sujungs Lietuvą ne tik su Lenkija, bet ir su Švedija. "Šiandien aš jau tikiu, kad šį projektą pavyks realizuoti", - sakė premjeras apie naują branduolinę jėgainę.

Interviu "Žinių radijui" G. Kirkilas pažymėjo, kad besidominčių šiuo projektu valstybių vis daugėja. Anot premjero, svarbu tai, kad tiek Čekijos bendrovė CEZ, tiek Švedijos energetikos įmonė E.ON Nordic yra pasirengusios ne tik parduoti įrangą naujai elektrinei, bet ir tapti finansinėmis investuotojomis.

Pasak G. Kirkilo, rengiantis naujos atominės elektrinės sta-

tybai labai svarbūs ir elektros jungčių su Švedija ir Lenkija projektai.

Plačiau komentuodamas Lenkijoje vykusį susitikimą su Lenkijos premjeru Jaroslaw Kaczynski, G. Kirkilas pažymėjo, kad kalbėta apie galimybę sudaryti bendrą energetikos įmonę. Anot premjero, tokia įmonė galėtų panaudoti Europos Sąjungos (ES) pinigus energetiniam tiltui statyti. "Lenkija labai aiškiai išreiškė tokią politinę valią", - sakė G. Kirkilas.

Jis taip pat pažymėjo, kad elektros kabelis į Švediją būtų vienas iš proveržių išeinant į ES rinką. Pasak premjero, tokie tiltai būtų dviejų krypčių ir naujos elektrinės statybos laikotarpiu jais būtų galima importuoti elektrą į Lietuvą.

Europos Komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso Lietuvos premjerui Gediminui Kirkilui pažadėjo, kad Europos Komisija išvadas dėl leidimo Lenkijos koncernui "PKN Orlen" įsigyti Lietuvos bendrovę "Mažeikių nafta" pateiks per mėnesį, kai "PKN Orlen" oficialiai pateiks dokumentus dėl koncentracijos, teigiama LR Vyriausybės pranešime spaudai. Lietuvoje kartu su savo šalies prezidentu Lech Kaczynski apsilankęs Lenkijos koncerno "PKN Orlen" generalinis direktorius Igor Chalupiec teigė, jog "PKN Orlen" rugpjūčio pradžioje Europos Komisijai išsiuntė išankstinį pranešimą apie prašymą leisti įsigyti "Mažeikių naftą". Oficialų prašymą dėl leidimo vykdyti koncentraciją, ketina įteikti rugsėjo pabaigoje – spalio pradžioje.

LIETUVOS IR VENGRIJOS VADOVAI APTARĖ BENDRADARBIAVIMO KLAUSIMUS

Vilnius, rugsėjo 7 d. (ELTA). Prezidentas Valdas Adamkus ir Lietuvoje su valstybiniu vizitu viešintis Vengrijos prezidentas Laszlo Solyomas aptarė dvišalius politinius ir ekonominius santykius, bendradarbiavimo Europos Sąjungoje (ES) ir NATO klausimus.

Abiejų valstybių vadovai sutarė, kad būtina bendradarbiauti formuojant ir įgyvendinant bendrą energetikos ir ES kaimynystės politiką bei sujungiant Rytų ir Vakarų energetikos ir transporto sistemas. Taip pat buvo pritarta idėjai vienyti pastangas siekiant kuo greitesnio Lietuvos ir Vengrijos įsiliesimo į Šengeno erdvę.

Pokalbio metu Lietuvos ir Vengrijos prezidentai taip pat aptarė dalyvavimą tarptautinėse misijose. Abi valstybės šiuo metu dalyvauja misijose Irake ir Afganistane.

V. Adamkus pažymėjo, kad Lietuvos ir Vengrijos santykiai yra puikūs: abi valstybės remiasi tais pačiais strateginiais interesais ir tikslais, vadovaujasi tomis pačiomis laisvės ir demokratijos vertybėmis.

"Simboliška, kad Jūsų viešnagė sutampa su Lietuvos ir Vengrijos diplomatinų santykių atkūrimo 15-osiomis metinėmis - šią gražią sukaktį minėjome tik prieš kelias dienas", - sakė Lietuvos vadovas.

V. Adamkus atkreipė dėmesį, kad, deja, abiejų valstybių ekonominiai ryšiai neatitinka jų galimybių ir pabrėžė, kad būtina plėtoti prekybinius ryšius ir skatinti investicijas. "Tikiuosi, kad šiandien įvyksiantis verslo forumas duos puikių rezultatų ir kartu atvykę vengrų verslininkai užmegs naudingus kontaktus", - sakė Lietuvos vadovas.

Vengrijos prezidentas L. Solyomas pažymėjo, kad viena iš perspektyviausių Lietuvos ir Vengrijos ekonominio bendradarbiavimo sričių - turizmas.

Prezidentai teigiamai vertino Lietuvos ūkio ir Vengrijos vietos savivaldos ir regionų plėtros ministerijų rugsėjo 7 d. pasirašytą sutartį dėl bendradarbiavimo turizmo srityje. Šis susitarimas, pasak Lietuvos ir Vengrijos vadovų, prisidės prie

aktyvesnių ryšių turizmo srityje plėtojimo.

Vengrijos vadovas pakvietė V. Adamkų spalio mėnesį atvykti į Budapeštą ir kartu paminėti Vengrijos revoliucijos 50-ųjų metinių. Lietuvos vadovas priėmė kvietimą.

Trijų dienų valstybinio vizito Vengrijos prezidentas L. Solyomas ir jo vadovaujama delegacija atvyko rugsėjo 6 d. vakarą. **Pakeliui į Lietuvos sostinę garbingi svečiai aplankė prie Šiaulių esantį Kryžių kalną ir pastatė savo atvežtą kryžių.**

Po oficialios sutikimo ceremonijos, vykusios Prezidento rūmų vidiniame kiemelyje, abiejų valstybių vadovai apsikeitė valstybiniais apdovanojimais bei dovanoimis. Lietuvos prezidentas įteikė Vengrijos vadovui Vytauto Didžiojo ordiną su aukso grandine, o Vengrijos prezidentas apdovanojo Lietuvos prezidentą - Vengrijos Respublikos nuopelnų ordino Didžiuoju kryžiumi su aukso grandine.

Ceremonijos metu taip pat buvo įteikti apdovanojimai nusipelnusiems Lietuvos ir Vengrijos pareigūnams.

V. Adamkus padovanojo Vengrijos vadovui, buvusiam Vengrijos Konstitucinio Teismo pirmininkui, iškilmingai įrištą Lietuvos Respublikos Konstituciją bei Eriko Daulio skulptūrą "Aušra". Lietuvos vadovui buvo padovanojama viduramžių Lietuvos žemėlapių reprodukcija.

Rugsėjo 7 d. Vengrijos vadovas susitiko ir su Seimo pirmininku Viktoru Muntianu, ministru pirmininku Gediminu Kirkilu, padėjo gėlių Antakalnio kapinėse, Vingio parko karių kapinėse pagerbė Vengrijos Pirmojo pasaulinio karo didvyrius.

Popiet abiejų valstybių vadovai kartu atidarė Lietuvos ir Vengrijos verslo forumą bei atidengė memorialinę lentą, skirtą atminti Lietuvos gyventojams, kurie palaikė 1956 metų Vengrijos revoliucijos kovotojus.

Vėliau Vengrijos prezidentas aplankė Vilniaus universitetą, apžiūrėjo senamiestį, susitiko su Lietuvoje gyvenančiais vengrais.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Valstybės saugumo departamento (VSD) vadovas Arvydas Pocius skubėjo į Prezidentūrą pateikti jo vadovaujamos įstaigos turimą informaciją apie Vytauto Pociūno tragiškos mirties ir šio pareigūno išvykimo dirbti į Baltarusiją aplinkybių tyrimus. Po susitikimo paaiškėjo, kad VSD šefas ne tik pateikė informaciją apie tyrimus, bet ir įtikino prezidentą Valdą Adamkų, kad parlamentinį tyrimą dėl VSD veiklos ir saugumiečio žūties galėtų atlikti ne laikinoji Seimo komisija, o Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas (NSGK). “Mes ilgai diskutavome dėl to, kas turėtų atlikti tyrimą - laikinoji komisija ar komitetas, - ir nutarėme tai palikti komitetui. Vienas iš argumentų buvo tas, kad komitetas pakankamai gerai žino VSD problemas”, - sakė NSGK pirmininkas Alvydas Sadeckas. Jis sakė, kad komitetas apie tai informuos pradėsiantį dirbti Seimą. Komiteto pirmininko teigimu, tyrimą sudarys dvi dalys - VSD veiklos tyrimas ir VSD pareigūno V.Pociūno žūties bei su tuo susijusių aplinkybių aiškinimasis, kuris esą nesikirs su prokurorų atliekamu ikiteisminiu tyrimu. Iš viso suformuluoti aštuoni klausimai, į juos ketinama atsakyti iki šių metų gruodžio pradžios.

Daug vilčių teikęs vadinamasis projektas 2K Lietuvai davė daugiau žalos, negu naudos, o jo rengėjai jau žaidžia atviromis kortomis, nes užmojai patyrė fiasko, virto utopija. Nepaisant to, jo rengimo peripetijos bus iš naujo narpiojamos Seime tiriant Valstybės saugumo departamento (VSD) veiklą. Parlamentarų akiratyje - slaptų saugumiečių pažymų, susijusių su 2K, likimas. Prisimenama istorija, kaip saugumo vadovai ėmė menkinti kritišką Rusijos atžvilgiu neseniai Baltarusijoje mįslingomis aplinkybėmis žuvusio VSD karininko Vytauto Pociūno parengtą pažymą.

2003-iaisiais tuometinis VSD Ekonominės valdybos vadovas **V. Pociūnas** parengė slaptą pažymą dėl 2K projekto, kurioje buvo išdėstytos galimos grėsmės iš Rusijos pusės: projektas Lietuvai nenaudingas, galimai žalingas, o **prie jo įgyvendinimo iš Rusijos pusės dirba į privačias bendroves perėję buvę KGB darbuotojai**. Minėta pažyma dėl neaiškių priežasčių ilgokai gulėjo Seimo stalčiuose, kol nepateko į konservatorių rankas bei nežinomų asmenų buvo nutekinta žiniasklaidai. Kilus skandalui, labai keistai ėmė elgtis tuometinis Užsienio reikalų ministerijos (URM) sekretorius Darius Jurgelevičius, vėliau perkeltas į VSD, ir tuometinis saugumo šefas Mečys Laurinkus - pareigūnai ėmė menkinti V. Pociūno pažymą.

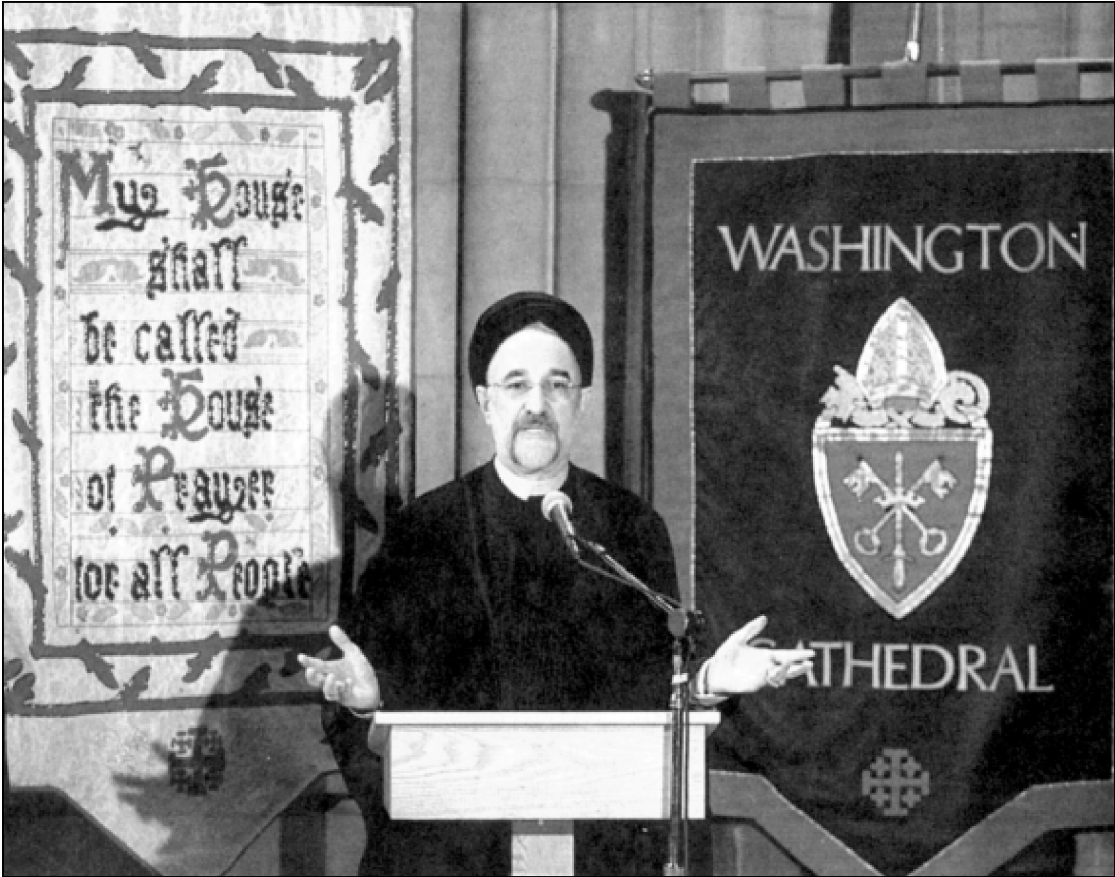
Vienas aktyviausių projekto 2K rengėjų, Lietuvos jūrų krovos kompanijų sąjungos prezidentas Aloyzas Kuzmarskis dienraščiui teigė galintis drąsiai komentuoti situaciją. “Įvertinus sugaištą laiką, kiek jėgų, finansų įdėta, kokią naudą ta sutartis davė Lietuvai - rezultatas neigiamas. Jei prieš šešetą metų būčiau žinojęs, kad taip viskas baigsis, kad tiek ilgai su Rusija tąsysimės, nebūčiau ėmėsis tos idėjos įgyvendinimo. Naudos mums iš tos sutarties - jokios. Tik žala, kadangi projekto rengimas ir viltys išbalansavo uoste dirbančių įmonių siekius”, - teigė A. Kuzmarskis. Jis vienareikšmiškai įvardijo priežastį, kodėl prieš metus Trakuose pasirašyta 2K sutartis nevykdoma - to nenori Rusija, teigia *Vakarų Ekspresas*.

Seimo opozicijos vadovas A.Kubilius prognozavo, kad artėjantis politinis sezonas bus aistringas, audringas, chaotiškas ir nelabai gražus. Jo nuomone, Parlamente netrūks Seimo narių ar frakcijų, nerandančių vietos politiniame gyvenime, todėl ieškančių būdų sukelti kuo didesnę chaosą Seimo ir Vyriausybės darbe. “Manau, ateina išmėginimas G.Kirkilo Vyriausybei ir mūsų susitarimui su socialdemokratais. Matau, kad šiame Seime bus pakankamai daug jėgų, kurių vienas iš pagrindinių tikslų bus destabilizuoti darbą, tikintis naujos galimybės įsilieti į kokią nors valdžios koaliciją”, - svarstė A.Kubilius.

Su oficialiu vizitu Šiauliuose lankėsi naujasis Jungtinių Amerikos Valstijų ambasadorius Lietuvoje John Cloud su žmona Meri. Pirmą kartą į Šiaulius atvykęs ambasadorius pageidavo apsilankyti ir *Šiaulių krašto* redakcijoje. Jis pasakojo, kad stipriausią išpūdį jam paliko Kryžių kalnas, tvirtino, kad Lietuva jam - anaip tol ne Vilnius, o šalies regionai. Ambasadorius atsakė į “Šiaulių krašto” klausimus apie bevizio režimo su JAV perspektyvas, išsakė nuomonę apie terorizmą be sienų, apie Amerikos požiūrį į Lietuvą, kalbėjo apie savo šeimą, laisvalaikį ir pomėgius.

JAV ambasadorius domėjosi, ar ūkininkų iš Europos Sąjungos gaunami pinigai keičia ne tik atskirų ūkininkų, bet ir bendruomenės žmonių gyvenimus, regiono plėtrą, gyvė žymius pokyčius Lietuvoje, prisipažino, kad jį žavi sena, palyginti su Amerikos, Lietuvos istorija bei tradicijos ir tai, kad žmonės ją mena bei vertina.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Buvęs Irano prezidentas Mohammad Khatami 8 metus, gavęs JAV Valstybės departamento vizą, kalbėjo Washingtono Katalikų katedroje, ragindamas toleruoti žmonių religinius įsitikinimus ir vesti politinius pokalbius, kad žemėje būtų taika. Jis pakartojo ir Irano vyriausybės nusistatymą tartis dėl branduolinės programos su pasaulio bendruomenių vyriausybėmis. Nors tai yra privatus vizitas, bet Valstybės departamentas pasirūpino jo apsauga, kol jis dar kalbės keturiuose JAV miestuose. *EPA*

NESUTARIAMA DĖL SANKCIJŲ IRANUI

Šešios įtakingiausios pasaulio valstybės rugsėjo 7 d. sutarė, kad Iranas neįvykdė Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos reikalavimo nutraukti urano sodrinimą, tačiau tarp jų auga pasipriešinimas JAV raginimams imtis sankcijų prieš Teheraną.

Aukšti šešeto, kuriam priklauso Vokietija, Prancūzija, Didžioji Britanija, Jungtinės Valstijos, Rusija ir Kinija, pareigūnai buvo susitikę Berlyne aptarti strategijos Irano atžvilgiu, ir nors jie sutarė, kad Teheranas nenutraukė urano sodrinimo, nesimatė ženklų, kad jie sutartų dėl to, ką dabar daryti. "Tai buvo įprasta analizė, kur mes esame", - teigė aukštas Europos Sąjungos diplomatas, kalbėjęs anonimiškumo sąlygomis. Tarptautinė atominės energetikos agentūra (TATENA), pasak jo, "aiškiai parodė, kad Iranas neįgyvendino jos ir Saugumo Tarybos reikalavimų".

Teheranas neigia Vakarų

ESTIJĄ IR LATVIJĄ APLANKYS JAV PREZIDENTAS

JAV prez. George W.Bush lapkričio mėnesį lankysis Estijoje ir Latvijoje, kad palaikytų laisvės pažangą ir sustiprintų NATO sąjungą, teigė jis. G.W.Bush į Taliną atvyks lapkričio 28 d. ir susitiks su Estijos prezidentu bei ministru pirmininku. Tada jis išvyks į Rygą, kur lapkričio 28-29 d. vyks NATO viršūnių susitikimas.

kaltinimus, esą jis mėgina pasigaminti atominę bombą, ir nesutinka nutraukti urano sodrinimo, kurio metu gali būti gaminamas kuras branduoliniams ginklams. Iranas, ketvirtas didžiausias naftos eksportuotojas pasaulyje, teigia norintis pasigaminti mažai sodrinto kuro atominėms elektrinėms.

TATENA nurodė, kad Iranas nepakankamai bendradarbiavo su jos inspektorais ir po galutinio Saugumo Tarybos paskelbto termino - rugpjūčio 31dienes - toliau tęsė urano sodrinimo darbus. "Tai buvo pirmoji diskusija dėl kitų Saugumo Tarybos žingsnių, laikantis 1696-os rezolucijos", - sakė diplomatas.

Liepos 31 dieną priimta rezoliucija numato, kad Iranui gali grėsti sankcijos, jeigu jis iki galutinio termino neįvykdys reikalavimų, tačiau ES

diplomatas atsisakė nurodyti, ar pavyko susitarti dėl to, kokių priemonių ir kada reikėtų imtis.

Pasak diplomato, visos šalys tikėjosi, kad Iranas sustabdys urano sodrinimą ir pradės derybas dėl pasiūlymų paketo, kurį šešios įtakingiausios valstybės Iranui pateikė birželio mėnesį. "Duryrs Iranui lieka atviros", - sakė jis.

JAV valstybės departamentas atstovas spaudai Sean McCormack žurnalistams apie susitikimą Berlyne sakė: "Jie pradėjo tartis dėl priemonių, kurių mes galime imtis Saugumo Taryboje, reaguodami į Irano atsisakymą paklusti (rezoliucijai)". "Visi sutarė, kad šiuo metu nekalbėsime apie šių svarstymų detales. Politiniai vadovai taip pat susitarė, kad šiuos klausimas pirmadienį aptars telefonu", - pažymėjo jis. *omni.lt*

“Į PAGRINDINIO ŽAIDĖJO RANGĄ IŠKYLA IRANAS”

Rugsėjo 4 d. Strasbūre vykstančios Europos Parlamento plenarinės sesijos metu Lietuvos atstovas Vytautas Landsbergis pasisakęs dėl Libano krizės pabrėžė, kad ši situacija išryškino naują sanklodą Vidurio Rytuose ir aplink juos, rašoma pranešime spaudai.

Pasak Europarlamentaro, į pagrindinio žaidėjo rangą iškyla Iranas, remiantis teroristus Irake, Libane ir Palestinoje, teikiantis jiems aukštų rusiškų technologijų ginklus ir siekiantis turėti savą masinio naikinimo ginklą. “Jėgos, kurios stovi už viso to, yra desperatiškai neatsakingos. Prisiimkim Staliną, kuris Lenkijos

užpuolimo išvakarėse sakė: “mūsų tikslams pasiekti reikalingas didelis karas”. Iranas šiandien eina ta kryptimi net neaiškindamas.” - teigė V. Landsbergis.

“Mes dabar siunčiame į Libaną pajėgas, kurios nebus nukreiptos prieš agresyviąją Irano – Sirijos - “Hezbollah” ašį, tik dalyvaus vaidinime, kurį režisuoja kiti. Jeigu nedrįstame pasakyti, kad tose pajėgose negali būti nei Irano, nei kitų valstybių, kurios nepripažįsta Izraelio, tai atrodom kaip atsilikę vaikai. Europos Parlamentas turi priimti conceptualią rezoliuciją” - pranešime spaudai pabrėžė V.Landsbergis.

omni.lt

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija “Viltis”, Inc.

Algirdas V. Matulionis, *Pirmininkas / President*

Vytautas Radžius, *Redaktorius / Editor*

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

**LIETUVOS ŽEMĖS REFORMOS AUTORIAUS
KŪNAS LAIDOJAMAS
PRIE TAUTOS ŠVENTOVĖS SIENŲ**

Visos lietuvių politinės partijos turėjo iškilių žmonių. Jų vadovai anuomet buvo pasireiškę savo darbais Lietuvai – prisidėjo prie nepriklausomybės atstatymo ir dirbo valstybinį darbą. Tačiau Mykolui Krupavičiui valstybės formavimosi metu teko svarbus jei ne svarbiausias vaidmuo. Jam teko būti svarbios lietuvių politinės grupės vadovu ir vadovauti svarbiausiame Lietuvos valstybės brendimo laikotarpyje. Jam teko ilgai dirbti politinį darbą ir turėti didelę įtaką lietuvių tautos likimą sprendžiamuose veiksniuose.

Šiandien, kai jo žemiškieji palaikai išimami iš kapo Čikagos lietuvių šv. Kazimiero kapinėse pervežimui į Lietuvą amžinam poilsiui Prisikėlimo šventovės Kaune šventoriuje, mes prisimename jį kaip visą savo gyvenimą paskyrusiam kovai su Lietuvos pavergėjais. Jo gyvenimas buvo nuolatinė kova su laimėjimais ir pralaimėjimais. Visada jam teko laužti nepalankias gyvenimo sąlygas ir būti nepalaužtam. Jis buvo mokytojas, lietuvių šalpos organizatorius, gimnazijos kapelionas, Krikščionių demokratų pirmininkas, tautos laisvės šauklys, seimo daugumos vadas, Lietuvos žemės reformos autorius ir vykdytojas, ministras, profesorius, klebonas, politinis kalinys, Vyriausiojo Išlaisvinimo komiteto pirmininkas dešimt metų, Pasaulio lietuvių bendruomenės kūrėjas, Išeivijos kovotojas už lietuvių išlaikymą. Du kartus turėjo trauktis nuo bolševikų mirties sprendimo. Kovodamas dėl demokratijos atstatymo Lietuvoje, turėjo trauktis į užsienį. Nebuvo Lietuvoje reikalo, kuriam M. Krupavičius nebūtų turėjęs įtakos. “Besąlyginė tėvynės meilė, krikščionybės idealai – tai buvo ir yra jo ilgame kelyje ir jo sunkiuose darbuose vieninteliai vadovai. Savo asmeninio gyvenimo jis neturėjo. Lietuvos rūpesčiai – jo rūpesčiai, tautos džiaugsmas – jo džiaugsmas”, - taip jį apibūdino Jonas Matulionis jo 70 metų sukakties proga.

Norėdamas geriau padėti Lietuvos žmonėms, jis buvo išstudijavęs įvairias socialines teorijas bei doktrinas, susipažinęs su žymiausių socialistų ir nesocialistų raštais. Studentavimo metais net tris kartus skaitė Markso “Kapitalą”. Tačiau išeitį rado Katalikų Bažnyčios socialinėje doktrinoje, kurią pasisavino krikščioniškoji demokratija.

Tėvynė Lietuva jam buvo pirmoje vietoje. Jis gerbė žmogų ir savo idėjinius priešus, mokėjo skirti žmogų nuo jo įsitikinimų. M. Krupavičius priklausė vienai politinei srovei, bet jis dirbo daugiau Lietuvai negu savo partijai. Savo darbais jis labai peržengė savo partijos ribas ir jau nebeprisilauso tik vieni srovei, bet visai lietuvių tautai. “Prelatas Mykolas Krupavičius buvo didis lietuvis, didis patriotas, didis mūsų politikas. Tokių vyrų retai pasitaiko tautoje”, - rašė gen. S. Raštikis. Lietuvos istorijoje jo žemės reforma padėjo pagrindą socialinei žmonių gerovei.

Amerikos lietuviai rugsėjo 9 d. paskutinį kartą jo palaikus po pamaldų Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, vykdydami Prelato testamentą, išlydėjo į gimtąją Lietuvą, kurioje rugsėjo 19 d. bus laidojamas prie Prisikėlimo – tautos šventovės – sienų.

S. Tūbėnas

**INSTITUTO POZICIJA DĖL KLAIPĖDOS KRAŠTO
ATGAVIMO DATOS MINĖJIMO PAPIKTINO
AT-ATKURIAMOJO SEIMO DEPUTATUS**

Vilnius, rugsėjo 1 d. (ELTA). Diskusijos dėl Klaipėdos krašto atgavimo datos minėjimo papiktino Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatus.

Derybose ruošiant tarpvalstybinę Lietuvos-Rusijos sutartį ir vėliau ją ratifikuojant dalyvavę deputatai pareiškia, kad šioje sutartyje Rusija pripažino SSRS įvykdytą okupacijos faktą, tad įsigaliojus šiai sutarčiai, teisiškai diskusijos okupacijos klausimu pasibaigė.

“Neteko girdėti, kad Lietuva šiuo klausimu vėl pradėtų oficialias diskusijas. Neteko girdėti, kad Lietuvos istorijos institutui būtų suteikti įgaliojimai Lietuvos valstybės vardu vėl diskutuoti šiuo klausimu. Tokios diskusijos būtų naudingos nebent atgimstančioms imperinėms jėgoms, kurios galėtų pasakyti, kad, girdi, habilituotų istorikų ir akademikų pripažįstama “istorinė tiesa” yra kita, kad tarp jų dar iki šiol vyksta ginčas”, - pareiškime tvirtina dr. Zita Šličytė, dr. Stasys Malkevičius, Petras Ginio-tas, Liudvikas Narcizas Rasi-mavičius.

Juos papiktino liepos 20 dieną per LNK televiziją Lietuvos istorijos instituto direktoriaus dr. Alvydo Nikžentai-čio pasakymas, kad Klaipėdos krašto atgavimo datos minėjimas prieštarauja istorinei tiesai, nes kaip dabar išaiškinta - galima laikyti, kad Lietuva Klaipėdos kraštą tiesiog okupavo. Šio instituto rašte Seimui teigiama, kad Klaipėdos prijungimas prie Lietuvos buvo įvykdytas Lietuvos vyriausybės iniciatyva, naudojant karinę jėgą, prisidengiant taria

tautų apsisprendimo teise, todėl šio įvykio minėjimas, ypač dabartinių diskusijų tarp Lietuvos-Rusijos dėl Baltijos valstybių okupacijos fone, yra nepriimtinas.

Rašte teigiama, kad minėti Mažosios Lietuvos gyventojų genocidą būtų istorinis nesu-sipratimas, nes Mažosios Lie-tuvos regione civiliai gyvento-jai buvo išžudyti ne kaip Ma-žosios Lietuvos gyventojai, bet kaip Trečiojo reicho piliečiai. “Tokia logika vadovaujantis išeitų, kad lietuviai, masiškai naikinami Sibire, kalėjimuose, gulaguose nepatyrė genocido, nes remiantis Stalino logika tai buvo SSRS piliečiai”, - piktinasi pareiškimo autoriai.

Pasak jų, Lietuvos Tarybos kaip ir Mažosios Lietuvos Prūsijos lietuvių Tarybos 1918 m. priimti nutarimai dėl Lie-tuvos valstybės atkūrimo etninė-se ribose, nepaisant to, ar tos ribos apėmė Rusijos ar Vokie-tijos imperijas - rėmėsi visuo-tinai pripažinta tautų apsi-sprendimo teise, todėl laikytini vienodos reikšmės teisės aktais tiek, kiek juos pavyko įgyven-dinti, ir kiek jie susilaukė tarp-tautinio pripažinimo.

Pareiškimo autoriai pripa-žįsta, kad Lietuva kartu su vie-tiniais gyventojais panaudojo karinę jėgą prijungiant Klaipė-dos kraštą, nes tai buvo etninės lietuvių žemės. To neginčijo nei Lenkija, nei Prancūzija, nei pati Vokietija vadindama šį kraštą tiesiog Litauen. Šio krašto lietu-viškumas ir buvo argumentas išjungiant jį iš Vokietijos teri-torijos. Teisiškai tai įtvirtinta Versalio sutarties 99 str.

Lietuva, tęsdama nepriklau-somybės kovas, Klaipėdos krašte nepažeidė jokios kitos

valstybės suvereniteto. Taigi tarpukario Lietuvos Respubli-kos teritoriją sudarė tik tos žė-mės, kurias ji panaudojant kari-nę jėgą atkovojo ir išsaugojo. Ta lietuviškų etninių žemių da-lis, kurių nepavyko atkovoti ar vėliau įvedant kariuomenę at-siimti, taip amžiams ir pasiliko kitose valstybėse. Teisinis Klai-pėdos krašto pripažinimas in-tegralia Lietuvos teritorija te-sėsi dar ilgai, net po Niumbergo proceso.

“Taigi Klaipėdos krašto teritorijos tapimą integralia Lietuvos Respublikos dalimi vadinti okupacija, - gali tik visiškai Lietuvos valstybės ir teisės istorijos neišmanėliai ar priešai”, - pabrėžia AT-Atku-riamojo Seimo deputatai.

Pasak jų, Lietuvai pavyko atkurti nepriklausomybę su Vilniumi ir Klaipėda todėl, jog siekusieji nepriklausomybės visada ir visur rėmėsi teisės principais, kad grasinimais ir smurtu paremti aktai nesukuria teisės, kad Lietuva niekad ne-buvo integrali tokių valstybių smurtautojų dalimi, kad Lie-tuva niekad nebuvo ir integrali SSRS dalis, o buvo tų šalių okupuota. Taigi jos žmonės netapo nei Tračiojo reicho, nei SSRS piliečiais. Tvirtai lai-kantis šių principinių teisinių nuostatų ir buvo pasiekta, kad ne Lietuva išėjo iš SSRS sudė-ties, o SSRS išėjo iš Lietuvos kaip okupantas. Šiandien tai pripažinta tarptautiniu mastu.

AT-Atkuriamojo Seimo de-putatai tikisi, kad bus suprasta, kokie pavojingi atskirų mokslo institutų vadovų ar darbuotojų pareiškimai prieš savo vals-tybę. Jų įsitikinimu, šiandien valstybė nuo tokių jau turi pra-dėti aktyviai gintis.

(Atkelta iš 1 psl.)

UŽSIENYJE VEIKIA...

11-osios išpuoliais, eskadrinio minininko "Cole" susprog-dinimu Jemene 2000 metais, taip pat bombų susprogdinimu prie JAV ambasadų Kenijoje ir Tanzanijoje 1998 metais.

G.W.Bush išsamiai papa-sakojo, kaip vieno iš pagrin-dinių sulaikytųjų - Abu Zubeid tardymai padėjo sučiupti Ram-zi Binalshibh, o vėliau padėjo sulaikyti ir minėtą Kh. Sh. Mo-hammed.

Prezidentas pareiškė, jog, kai kaltinamieji liovėsi duoti parodymus, CŽV agentai pa-gal susitarimą su Teisingumo ministerija ėmė taikyti jiems "alternatyvines procedūras". Tačiau jis paneigė kaltinimus, kad kaliniai CŽV kalėjimuose kankinami. "JAV nenaudoja kankinimų, - sakė G.W.Bush. - Aš to neleidau ir neleisiu".

G.W.Bush įsitikinęs, kad tardymo būdai, kuriuos nau-dojo CŽV, užkirto kelią nau-jiems išpuoliams. "Ši prog-rama padėjo mums pašalinti iš gatvių galimus žudikus, kol jie neturėjo galimybės žudyti". Jis patikino, kad kalinių teisių, kurias jie turi pagal Ženevos konvenciją, bus laikomasi.

Šių metų pavasarį Europos Parlamento komisija nustatė, kad kai kurių Europos šalių vyriausybė padėjo CŽV slaptai pervežti įtariamuosius sąsa-jomis su terorizmu. Teisių gynimo organizacijos teigė, kad JAV valdžia nugabendavo įtariamuosius į šalis, kur jie buvo kankinami. Šveicarų se-natorius Dick Marti, nagri-nėjęs slaptųjų kalėjimų klau-simą pagal Europos Tarybos už-sakymą, pareiškė, kad Europos šalių vyriausybės dabar pačios turi paskelbti tai, kas joms

buvo žinoma apie slaptą CŽV programą.

G.W.Bush sakė, kad prašys JAV Kongresą skubiai priimti įstatymus, kurie aiškiau api-brėžtų teises kariaujančiųjų su terorizmu teises. Pasak prezi-dento, Kongresas turi paaiš-kinti, kad įtariamieji terorizmu negali iškelti bylų Amerikos teismuose tiems, kas kovoja su terorizmu.

Anksčiau Pentagonas taip pat paskelbė atnaujintą elgesio su kaliniai, įtariamais teroris-tine veikla, taisyklių sąvadą. Jo-se aiškiai nurodoma, kad areš-tuotieji turi savo teises pagal Ženevos konvenciją. Taisyklė-se draudžiama taikyti kai ku-riuos tardymo būdus - naudoti kankinimus ir šunis kaliniams bauginti. Be to, negalima lai-kyti tardomųjų po vandeniu ar žeminti seksualinio pobūdžio priemonėmis.

Delfi

NEGAILA NEI NERVŲ, NEI LAIKO

Po vasaros atokvėpio parlamentarai rinksis į rudens Seimo sesiją. Politikai prognozuoja, kad jų laukia gana sudėtingas politinis sezonas, nes pirmą kartą naujausioje politikos istorijoje teks dirbti mažumos Vyriausybės sąlygomis. Apie svarbiausius Seimo laukiančius darbus rudens sesijos išvakarėse su Seimo pirmininko pavaduotoju Česlovu Juršėnu kalbėjosi *ELTA*.

- Kokie rudens sesijos darbai, Jūsų vertinimu, būtų svarbiausi?

- Artėjanti sesija visų pirma yra biudžetinė. Suprantama, kad kitų metų biudžetui dabar skirsime ypatingą dėmesį, atsižvelgiant ir į tai, kad būtent šitoje sesijoje turime apsispręsti ir dėl europinių pinigų 2007-2013 metais. Esant mažumos Vyriausybei, biudžeto projektas iki pateikimo turėtų būti suderintas ir su oponentais. Seimui jį reikia pateikti ne vėliau kaip iki spalio 17 dienos, tačiau manau, kad tai bus padaryta anksčiau. Tikiuosi, kad šis svarbiausias kitų metų finansinis dokumentas bus patvirtintas pirmojoje gruodžio pusėje, nelaukiant Kalėdų.

Labai didelę reikšmę ir svorį turi vadinamieji eurointegraciniai įstatymai. Šiuo metu jų yra daugiau negu 50, ir tikrai turėsime skirti jiems daug laiko.

Trečias dalykas, kurį išskirčiau, yra artėjantys savivaldos rinkimai. Dėl to yra siūloma tobulinti savivaldos modelį ir, svarbiausia, keisti rinkimų sistemą. Projektų čia yra labai daug, net ir Konstitucijos pataisos. Tačiau Konstitucijos pataisos dėl tiesioginių merų rinkimų mes praktiškai neturime laiko priimti, kad jos įsigaliotų iki kitų metų savivaldos rinkimų - vasario 25 dienos. Jeigu kalbame apie tiesioginius mero rinkimus, kai kurie siūlymai numato, kad ir be Konstitucijos keitimo galima tą padaryti, bet čia turi būti susitarimas jau ne tik valdančiojoje koalicijoje, bet ir platesnis. Todėl manau, kad savivaldos reikalams, įskaitant rinkimų sistemos arba tobulinimą, arba esminį keitimą, turėsime skirti irgi gana daug laiko.

Seimo laukia visas kompleksas teisinių klausimų - visų pirma - Prezidento pateiktas Teismų įstatymas, dar iš tarybinių laikų užsilikusio Administracinių teisių pažeidimų kodekso keitimas nauju.

Daug dėmesio skirsime finansiniams ir socialiniams reikalams. Vieni siūlo mokesčių našta lengvinti, kiti - atvirkščiai - kad pasiturintys turėtų daugiau biudžetui at-

skaityti ir tada atsirastų daugiau pinigų socialiniams klausimams reguliuoti, juo labiau kad valdančioji koalicija ir Vyriausybė yra užsimojusios didinti pensijas ir pašalpas, pagaliau teigiamai spręsti našlių pensijų klausimą. Reikės visa tai suderinti - iš vienos pusės sureguliuoti mokesčių sistemą, iš kitos - spręsti socialinius reikalus. Ir čia yra įvairių siūlymų.

Turėtų būti įdomūs klausimai, susiję su Etikos kodeksais. Vienas pirmųjų sesijos darbų bus Prezidento vetuotas Politikų etikos kodeksas. Kitas etikos kodeksas - Tarnautojų - bus svarstomas, o gal ir priimtas šitoje sesijoje.

Parlamentarų laukia klausimai, susiję ir su mūsų tarptautiniais įsipareigojimais - vadinamieji ratifikaciniai įstatymai, jų bus ne viena dešimtis.

Kaip visada, bus personalinių klausimų, pavyzdžiui, naujo Seimo kanclerio paskyrimas, Vertybinių popierių komisijos pirmininko klausimas, laisvos kai kurių teisėjų vietos.

Manau, kad ypatingą dėmesį šį rudenį skirsime parlamentinei kontrolei, ir tą darys ne tik opozicija, bet ir visas Seimas.

- Seimui teks performuoti komitetų ir komisijų sudėtį bei jų vadovybę. Kada tas darbas numatytas?

- Šitas dalykas pagal Statutą turi būti sudėliotas pagal etapus. Pirmajame etape reikia nustatyti komitetų narių skaičių, ir tai reikia daryti dėl elementarios priežasties, pavyzdžiui, Seimo narys tapo premjeru, Seimo pirmininku. Kai kurios frakcijos skilo, parlamentarai perėjo iš vienos frakcijos į kitą, ir yra disproporcija beveik visuose komitetuose.

Todėl pirmiausia turime nustatyti patikslintą komitetų narių skaičių, "sudėlioti" konkrečius Seimo narius į atitinkamas vietas komitetuose, išlaikant frakcijų proporcinį atstovavimą, ir tada trečiajame etape galime kalbėti apie komitetų ir komisijų bei mūsų delegacijų parlamentiniuose forumuose vadovus. Tai bus, matyt, ne anksčiau nei po 10 dienų.

- Opozicijos vadovas Andrius Kubilius yra sakęs, kad jie tikisi gauti ne tik kontroliuojančių komitetų vadovų postus. Yra kalbama, kad opozicija gali gauti ir daugiau. Ką Jūs apie tai manote?

- Manau, kad tas tikrai galėtų būti, tiesiog komitetų vadovybė turėtų būti perskirstyta. Galbūt ir Seimo vadovybės klausimą galima kelti, kadangi turime dar vieną laisvą Seimo pirmininko pava-

Lenkijos ir Lietuvos prezidentai – Lech Kaczynski (k.) ir Valdas Adamkus (d.) pasitarimo metu minint 15 metų diplomatinį abiejų valstybių ryšius Vilniuje.

www.president.lt

SVARBU DIDINTI LIETUVOS FINANSAVIMĄ GYNYBAI

Lietuvos premjeras patikino NATO vadovą, jog Lietuva padidins gynybos finansavimą ir įvykdys sąjungai duotus įsipareigojimus. Rugsėjo 8 d. NATO būstinėje Briuselyje vykusiame Lietuvos premjero ir NATO generalinio sekretoriaus Jaap de

posėdinio, darbo turėtų būti žymiai daugiau negu buvo. Dabartinėje situacijoje Tėvynės sąjunga mums yra labai rimta partnerė, kadangi su jais yra rašytinis susitarimas. Su kitais yra įvairių kalbų, įvairių pažadų, bet šiuo atveju nėra aiškaus apsisprendimo. Žinoma, reikės tartis ir su kitais, nes parlamentas yra kolektyvinė tautos atstovybė.

- Kaip manote, ar Seimo darbotvarkėje atsiras nepasitikėjimo Seimo pirmininku Viktoru Muntianu klausimas, kuris, teismo nutartimi, kai kuriais savo pasisakymais yra pažeidęs Konstituciją?

- Nemanau, kad būtų lengva surinkti reikiamą parašų skaičių ir realizuoti šią iniciatyvą. Kiek žinau, jau kitą savaitę Seimo darbotvarkėje numatyta Seimo pirmininko V. Muntiano informacija ir atsakymai į Seimo narių klausimus dėl teismo nutarties. Pagal Seimo Statutą jis turi tokią teisę.

- Gal galėtumėte trumpai apibendrinti, kokios sesijos tikėtės?

- Manau, kad rudens sesija bus tikrai darbinga, įdomi, bet ir įtempta. Tai kainuos mums galbūt daugiau negu kitos, reikės daugiau kantrybės ir stiprių nervų. Tačiau manau, kad bus rezultatas, o dėl rezultato negaila nei nervų, nei laiko. Skandalų irgi gali būti, nes toks yra politinis gyvenimas.

Kalbėjosi Eltos korespondentė Jadvyga Bieliavsk

Hoop Scheffer susitikime Gediminas Kirkilas pabrėžė, kad Lietuva išlaikys savuosius įsipareigojimus sąjungai bei nuosekliai didins finansavimą karinėms reikmėms.

NATO Generalinis sekretorius atkreipė dėmesį į tai, jog svarbu siekti padidinti finansavimą gynybos sričiai iki 2 procentų nuo BVP.

Ministras pirmininkas informavo generalinį sekretorių apie Lietuvos karinės misijos Goro provincijoje eigą ir planus stiprinti civilinį Provincijos atkūrimo grupės elementą.

Jaap de Hoop Scheffer pažymėjo, kad Lietuva dėl savo aktyvumo yra gerai matoma "NATO žemėlapyje". Generalinio sekretoriaus manymu, NATO sėkmė Afganistane taip pat priklausys ir nuo kitų tarptautinių organizacijų įsitraukimo. G. Kirkilas informavo generalinį sekretorių apie susitikimą su Ukrainos ministru pirmininku V. Janukovič.

Aukšto rango pareigūnai taip pat aptarė NATO oro policijos vykdymą Baltijos šalyse, galimą NATO valstybių ir vyriausybių vadovų susitikimo Rygoje darbotvarkę, kitus aktualius saugumo politikos klausimus. Generalinis sekretorius pažadėjo ir toliau politiškai bei praktiškai remti oro policijos misiją Baltijos valstybėse.

LGITIC

Seimo opozicijoje esantys konservatoriai neketina bendradarbiauti su taip pat opozicine pasiskelbusia Darbo partijos frakcija, nes nemato jokių vertybinių sąsajų su šia partija. Seimo opozicijos vadas Andrius Kubilius rugsėjo 8 d. teigė atmetęs Darbo partijos naujojo vadovo Kęstučio Daukšio siūlymą bendradarbiauti būnant opozicijoje.

LGITIC

VISUOMENĖ IR MOKYKLA: AR SUVOKIAME, KĄ REIŠKIA PRARASTI VALSTYBĘ?

Jonas Jasaitis

Daugelio pastarųjų metų procesų analizė liudija apie Lietuvos visuomenės sluoksnių sumaištį ir susipriešinimą. Tokie sumaištyje žmonės nepajėgia atskirti svarbiausios informacijos nuo visiškai nereikšmingos, nesuvokia demokratinės valstybės funkcijų ir individo (piliečio) santykių su valstybe mechanizmo. Asmuo, nebetapatinantis savęs su savo valstybe, vis giliau grimzta į su-svetimėjimą ir saviizoliaciją, palaipsniui prarasdamas net savo individualios veiklos vertinimo kriterijus. Meilės, šeimos, gimtinės ir netgi tėvynės sąvokos jam darosi nebesuprantamos, virstančios abstrakčiomis konstrukcijomis, kurioms lieka vis mažiau vietos jo kasdienybėje. Tautiškumas tapatinamas su agresyviuoju šovinizmu ir nepakantumu kitoms kultūroms.

Lietuvos viešajame gyvenime vis labiau vengiame sąvokų: Lietuvos valstybė, tautiškumas, tautinė kultūra, tautinis patriotinis ugdymas. Sąvoka “tautiškumas” keičiama į svetimžodį “nacionalizmas”, kuriam priskiriamas ryškiai negatyvus turinys. Valstybės sąvoka išstumiamą tokiais aptakiais žodžiais, kaip “šalis” arba “kraštas”. Užuot sakę “Lietuvos valstybės istorijos muziejus”, “Lietuvos valstybės teatras”, “valstybinė filharmonija”, “valstybės biblioteka”, visur kišame svetimybę – “nacionalinis”: nacionalinė Mažvydo biblioteka, nacionalinė filharmonija, nacionalinis radijas, netgi nacionalinis istorijos muziejus. Nejaugi patys bijome sąvokos “mūsų valstybė”? Kieno tai elgesys: vergo, baudžiauninko, kolchozniko, savo esybę praradusio valkatos “liumpeno” ar “homžo”? O gal tai – visų šių kategorijų mišinys, kurio, tarsi kupros, kol kas niekaip nepajėgiame atsikratyti ir atsitiesti.

Nepajėgiame pasijusti laisvais pasaulio tautų bendrijos nariais? Nebesugebame parodyti pasauliui nepakartojamos, ypatingai vertingos meninės kūrybos, per amžius išsaugotos savitos gamtos perlų? Pamišome, kad pasauliui liksi-me įdomūs, ne tapę kažkokiais “pasaulio piliečiais”, netekusiais savo tautinės kultūros bruožų, o būtent ją puoselėdami ir naudodami tiek šventėse, tiek kasdieniniame gyvenime. Ar tikrai reikia gimtąją kalbą prigrūsti svetimžodžiu, kuriems turime tikslus lietuviškus atitikmenis? Pavyzdžiui, ar tikrai reikia svetimžodžio “šoki-

ruoti”, kai turime: apstulbinti, sukrėsti ir pan.? Ar reikia svetimybės “šansas”, kai visiškai tą patį reiškia lietuviškas žodis “galimybė”? Tikriausia daugelis dar žinome, kuriais lietuviškais žodžiais galima pakeisti šiuos svetimžodžius: identifikuoti, inicijuoti, konsensusas, komunikuoti.

Kodėl lietuvis tampa vis labiau abejingas Lietuvai? Kodėl lietuviškumo apraiškos vis dažniau tapatinamos su kažkokiu kultūriniu atsilikimu, kaimiškumu ar senatve? Kodėl mieste apsigyvenęs asmuo leidžia sau niekinti vakarykščius savo kaimynus, likusius kaime? Kas primetė kaimiečiui prasi-gėrusio, iš pašalpų gyvenančio arba ničnieko nesusigaudančio šiuolaikinėje ekonomikoje primityvaus runkelių ar kiaulių augintojo įvaizdį, tą “runkelio” etiketę, nors puikiausiai žinome, kad dauguma dabartinių kaimo gyventojų yra baigę vidurines, o neretas ir aukštąsias mokyklas. Nors gal ir kiek mažesnę išsimokslinimą turintis vyresnio amžiaus kaimo gyventojas neretai yra žymiai mandagesnis, supratingesnis, dvasingesnis už kai kuriuos miestiečius, tačiau apstulbęs dėl jam reiškiamos paniekos ir valdžios bandymų sužlugdyti jo verslą.

Dvi baigiamojo kurso studentės rengė diplominį darbą apie kaimo gyventojų pajamas. Jas pirmiausia labai nustebino, kad kaimo gyventojai gana daug pinigų išleidžia maisto produktams pirkti. Kodėl taip yra, kokie yra tų gyventojų pragyvenimo šaltiniai, jos nebesidomėjo, tačiau pastebėjo, kad apsirengimui ir apavui išleidi-amų pinigų suma gerokai mažesnė. Anot jų: “Galime daryti prielaidą, kad kaimo gyventojai nekreipia didelio dėmesio į drabužio arba avalynės gamin-toją, todėl apsipirka turguje arba nebrangiose parduotuvėse, o miesto gyventojai daugiau dėmesio skiria savo aprangai, todėl jiems yra svarbu pirkti firminius drabužius”. Diplomantėms ir į galvą neatėjo, kad iš žemės ūkio pragyvena tik nedidelė kaime gyvenančių dalis, kad kaimo vietovių gyventojų struktūra pastaraisiais metais keičiasi itin sparčiai. Jų sąmonėje kaimietis tai žmogus, kuris kapstosi darže arba sekioja pas-kuį gyvulius. Tad kuriam galui jam tie “firminiai drabužiai”.

Ar dabartinės švietimo sistemos atstovai susimąsto, koku keliu plėtojama Lietuvos ekonomika ir kaip formuojama jos pilietinė visuomenė? Kaip po

Vaikų dailės parodos atidaryme Čiurlionio galerijoje, Čikagoje. Iš kairės Liucija Kryževičienė, Lietuvos kultūros viceministras Faustas Latėnas, Magdalena B. Stankūnienė, Lietuvos Gen. konsulas Arvydas Daunoravičius.

dešimtmečio atrodys Lietuvos pramonė, prekyba, žemės ūkis, paslaugų sistema? Kokią visuomenę Lietuvoje kuriame: sam-dinių ar laisvųjų savininkų?

Okupacijos laikotarpis iš daugelio mūsų tautos atstovų atėmė gimtinę. Štai tipiška situacija, užrašyta per pokalbį su plačiai žinomu mokslininku, tačiau dar net penkiasdešimtmečio ribos neperžengusiu universiteto dėstytoju: “Aš neturiu gimtinės. Tėvai, pokaryje ištrūkę iš kolchozo, apsigyveno gamyklos gyvenvietėje – barakuose. Ten aš ir gimiau. Dabar tų barakų nebėra nė ženklo. Paskui tėvai gavo “komunalinį” vieno kambario butą suremontuotame sename name. Iš to laikotarpio prisimenu visada purviną kiemą ir nesibaigiančias berniūkščių muštynes. Tas namas taip pat seniai nugriautas. O kai sulaukiau paauglystės, tėvai įsigijo kooperatinį dviejų kambarių butą, kuriame ir dabar tebegyvena. Tiesa, anksčiau dar nuvažiuodavome į kaimą, kur apgriuvusiame, į Sibirą iš-tremtiems žmonėms priklausiusiame name gyveno mano seneliai - mamos tėvai – darbštūs ir labai tvarkingi žemdirbiai. Tačiau kitas to paties namo galas buvo paskirtas mėgstančio išgerti kolchozo kerdžiaus gausiai šeimynai. Todėl jei seneliai ir bandė susikurti jaukesnę aplinką, tai jų kaimynai jokios tvarkos nepripažino. Dabar seneliai jau mirę, o apgriuvusį namą atsiėmė ištremtųjų ipėdiniai. Ten lankytis būtų beprasmiška...” Iš tikrųjų, jokio gimtinės įvaizdžio, galinčio tapti atramos tašku, ugdant tautinę savimone, neturi didelė mūsų tautos dalis. “Barake” arba daugiaučio betoninio namo “dėžėje” užaugusiam žmogui labai sunku suvokti, kodėl gimtinės sąvoka daugelio vyresnės kartos atstovų sąmonėje susijusi su ypatingai šiltais prisiminimais.

Daugiabučiuose užaugusiems žmonėms neretai būdin-

gas ir labai skurdus žodynas. Jie negali įvardinti daugelio augalų ir gyvūnų pavadinimų, neskiria javų, nepažįsta Lietuvoje besiveisiančių paukščių, nesugeba ne tik grožėtis jų čiulbėjimu, bet netgi juos išgirsti. Atsidūrę gamtoje tokie žmonės neretai elgiasi kaip barbarai: trypia viską aplinkui, laužo, šiukšlina, uždega. Kitaip elgtis jų niekas nemokė.

Dabartinių bendrojo lavinimo mokyklų mokinių ne tik tėvai, bet ir seneliai užaugo Lietuvos okupacijos laikais. Jie negalėjo įgyti nė menkiausio supratimo, kaip reikėtų patiems tvarkytis atkurtoje valstybėje. Todėl daugelio jų požiūris į valdžią yra visiškai analogiškas klasikiniams pono ir tar-no santykiams: pono bijoma, jam lankstomasi, tačiau už akių jis keikiamas, kaltinamas dėl visų sunkumų. Iš pono tikimasi didesnės algos ir įvairių lengvatų. Tačiau pačiam tarnui nieko keisti nesinori. Gerai žinomas posakis: “Ileisk kumetį į dvarą, dvaras pavirs į kumetyną.” Tamo pasaulėžiūra besivadovaujantis žmogus ignoruoja rinkimus ir net su pasididživimu pabrėžia “nedalyvaujantis jokioje politikoje”.

Vis mažiau besusigaudydamas, kas vyksta aplinkui, **žmogus ima primityvinti jį supančią tikrovę.** Santykius su kitais individualiai jis grindžia įvaizdžiais, kuriuos suformavo jo artimiausia aplinka, prarasdamas paskutinius visuomeninio solidarumo likučius ir vis dažniau nusivildamas net savo paties gyvenimu. Tai sąlygoja iškreipto (sociologijoje vadinamo **deviantiniu**) elgesio apraiškų gausėjimą visuomenėje: nevalyvumą, nepareigingumą, vienadienę gyvenseną, nusikalstamumą, savižudybių gausą. **Nusivylusiam asmeniui tik emigracija arba savižudybė atrodo kaip atsakymas į visus jam neaiškius klausimus ir išeitis iš visų jį užgriuvusių**

problemų.

Per praėjusius mokslo metus mūsų atlikti studentų bendruomenės sociologiniai tyrimai atskleidė, kokia vertybinė sumaištis tvyro net tame jaunimo sluoksnyje, kuris siekia įgyti aukščiausią universitetinį išsimokslinimą. Nors respondentai ir yra įsidėmėję gausybę gamtos mokslų, istorijos ir kultūros faktų, tačiau neretai nesugeba jų apibendrinti, susieti tarpusavyje ir pritaikyti, kurdami savosios ateities viziją ar net apibrėždami kasdienio elgesio struktūrą. Kultūros faktai jų sąmonėje atrodo reikalingi tik tam, kad būtų atkartoti semina-ro ar egzamino metu, tačiau jam pasibaigus neretai ištrinami iš atminties arba nugramzdinami į nebeaudojamą sąmonės sferą.

Sociologinių apklausų duomenys parodė, kad absoliuti dauguma – beveik 90 proc. – studentų nesugebėjo prisiminti, kurie įžymūs mokslo, meno ar visuomenės veikėjai yra gimę, dirbę arba palaidoti netoli jų gyvenamųjų vietovių, nepajėgė bent kiek išsamiau apibūdinti jose esančių gamtos ir istorijos paminklų. **Žinios apie Lietuvos valstybės, besiruošiančios minėti savo tūkstantmetį, raidą buvo knyginės, iškaltos, t. y. atsietos nuo konkrečios aplinkos.** Mūsų tyrimai leidžia daryti itin grėsmingą išvadą, kad **XXI amžiaus pradžios lietuvių jaunimas nepažįsta Lietuvos.** Toks nepažinimas, savo ruožtu, sąlygoja nepagarbą savo valstybei, tautai, jos kultūrai, netgi gimtajai kalbai. Net sąvoka “lietuvis” akademi-nio jaunimo kasdieninėje vartosenoje keičiama subanalinta “lietuvaičių” sąvoka, neatsieja-ma nuo įsikaltų neigiamų įvaizdžių bei nuostatų. “Kokia Lietuva, tokie ir jos politikai (verslininkai ir t.t.)” – tokių komentarą bene dažniausia gali-ma pamatyti internetiniuose

(Nukelta į 6 psl.)

(Atkelta iš 5 psl.)

VISUOMENĖ IR...

komentaruose, kuriuose aptarinėjamas eilinis “skandalas”.

Šių jaunų žmonių sąmonėje politikos samprata vis labiau tampa neatsiejama nuo karjerizmo ir nusikaltamumo: visi politikoje dalyvaujantys asmenys laikomi potencialiais nusikaltėliais, įrodinėjama, kad į politiką einama, tik norint praturtėti arba įgyvendinti iškreiptą garbėtroškos nuostatą. Mintis, kad politikoje galima dalyvauti, siekiant valstybės stiprėjimo ir gerovės savo tautai, jos ūkio ir kultūros suklestėjimo, atmetama, kaip neįgyvendinama iliuzija. Pozityvistinės sociologijos pradininkų nuostata, kad visuomenės raida vyksta “pažangos kryptimi”, tobulėjant žmogaus protui, šiandieniam akademiniam jaunimui atrodo abejotina. Teiginys, kad gėris galų gale yra lemiantis žmonijos raidos veiksnys, laikomas visiškai neįtikinančiu. Tokia pažiūra dažniausia tapatinama su naivia svajone ar vaikiška pasaka. Vis labiau įsigali natūralistinė nuostata, esą visas gyvenimas yra tik “kova už būvį”, nebesiskaitant su priemonėmis. Visuomenės gyvenimo kronikoje pirmiausia krepiamas dėmesys į tai, kiek, pavyzdžiui, per savaitgalį įvyko avarių, koks buvo vagių, apiplēusių butą ar įmonę grobis ir pan. Pasiaukojimas, altruizmas, gailestis, užuojauta ir noras padėti silpnesniam arba ištiktam nelaimės atrodoreiškiniais, nesiderinančiais su tikrove ir todėl gal net smerktiniais. Gana taiklia tokių pažiūrų iliustracija galėtų pasitarnauti rėksmingas vienos abiturientės mamos internetinis komentaras, kuriame ji bando smerkti mokytojus, pasipiktinčius jos dukters rašinyje išsakytu teiginiu, esą “jai visai negaila verkiančio senelio”. Minėtoji mama itin agresyviu tonu reikalauja “tolerancijos kitokioms pažiūroms”, jų nepalaikančius mokytojus laikydamasenamadiškais.

Demokratijos sąvoka tokių asmenų sąmonėje tapatinama su savivale, bet kurių savo asmeninių įgeidžių tenkinimu. Kiekvienas, išdrįsęs pasipriešinti tokiame elgesiu, laikomas atsilikusiu. Net reikalavimas paisyti įstatymų ar laikytis vidaus tvarkos taisyklių jau neretai suvokiamas kaip asmens saviraiškos varžymas. Besilankantis įstatymais nustatytos tvarkos vertinamas kaip nevykėlis, kuris nieko ateityje nepasieks. Apie įstatymus prisimenama tik tada, kai jų nepaisantis susiduria su kitu, dar agresyvesniu ar stipresniu asmeniu. Tačiau ir tokiuose

ginčiuose išryškėja ne pagarba įstatymui, o siekis juo pasinaudoti arba jį apeiti.

Mūsų tyrimai atskleidė, kad studentai labai paviršutiniškai suvokia naujausią Lietuvos istorijos tarpsnį – 1918–2005 metus. Jie akivaizdžiai painiojosi, nusakydami 1918 metų Vasario 16-osios Akto atsiradimo ir paskelbimo aplinkybes, negalėjo apibūdinti 1922-1926 metais vykdytos žemės reformos kryptį ir jos įtakos to meto visuomenės formavimuisi, beveik nieko negalėjo papasakoti apie prieškarinės Lietuvos finansinę politiką, eksportą, infrastruktūros kūrimą. Apklaustieji visiškai neatsakė į klausimus apie tuometinės Lietuvos kariuomenės struktūrą, jaunimo ir kitas tautines visuomenines organizacijas bei jų vaidmenį patriotiniame visuomenės ugdyme. Žinios apie lietuvių aviaciją ir aviatorius apsiribojo padriku kelių faktų apie Dariaus ir Girėno tragiškai pasibaigusį skrydį per Atlantą paminėjimu. Tačiau respondentai nesugebėjo įvertinti to skrydžio tarptautinės reikšmės. Jie visiškai neatsakė į klausimus apie lakūną Feliksą Vaitkų, aviakonstruktorių Antaną Gustaitį, sakėsi niekada negirdėję apie Lietuvos lakūnų skrydį aplink Europą ir iškilmingą jų priėmimą įvairių valstybių sostinėse.

Gana padrikos apklaustųjų žinios apie Lietuvos okupacijos laikotarpiu patirtus nuostolius, tautos išblaškimą, trėmimus, pokarinį pasipriešinimo judėjimą. Keli apklaustieji pripažino, kad jų bendraamžių tarpe faktai apie lietuvių trėmimus prie Ledjūrio laikomi “senių paverkšlenimais”. Jiems visai nežinoma Lietuvos laisvės lygos veikla. Dauguma respondentų nesugebėjo paaiškinti, kas sąlygojo persitvarkymo (“perestroikos”) ideologijos susiformavimą, labai mažai težinojo apie Sąjūdžio atsiradimą ir jo vaidmenį Atkuriant Lietuvos valstybę, apie pirmuosius dar nepripažintos valstybės egzistavimo metus, blokadą, pasieniečių terorizavimą, jaunuolių grobimus į sovietinę armiją. Absoliučiai akivaizdu, kad šiandieniniams dvidešimtmečiams nežinoma, kokios nuotaikos vyravo Lietuvos visuomenėje 1990-1991 metais, t.y. iki visuotinio tarptautinio Lietuvos pripažinimo ir jos priėmimo į Jungtines Tautas.

Visiškai chaotiškas dabartinių studentų supratimas apie politinius ir socialinius procesus, vykstančius šių dienų Lietuvoje. Mūsų apklaustieji menkai orientuojasi, kurie veiksniai sąlygojo daugiapartinės sistemos atsiradimą, negali išsamiau paaiškinti politinių partijų vaidmens, painiojasi,

atsakydami, kurios partijos gavo daugumą praėjusiuose Seimo rinkimuose, nesuvokia Vyriausybės ir savivaldos funkcijų bei visuomenės galimybių tobulinti valstybės valdymą. Jų samprotavimuose dominuoja negatyvi, labai padrika informacija apie Seimo, Vyriausybės, Prokuratūros ir kitų valstybės institucijų veiklą, gaunama iš žiniasklaidos šaltinių. Itin paviršutiniškos apklaustųjų žinios apie Europos Sąjungos vaidmenį, Lietuvos ir ES institucijų santykius, ES struktūrinių fondų vaidmenį darnios plėtros siekiuose, NATO funkcijas ir Lietuvos ginkluotųjų pajėgų dalyvavimą tarptautinėse operacijose.

Daugiau kaip du trečdaliai respondentų nesuvokia, kam Lietuvai reikalinga sava kariuomenė. Dar daugiau jų pripažino, kad bandytų išvengti karinės tarnybos. Apklaustųjų sąmonėje ryškiai tebevyrauja postsovietinės kilmės nuotaiškos apie valdžios ir visuomenės santykius. Anot jų, valdžia turi aprūpinti žmones darbu, teikti socialinę paramą, užtikrinti individų ir jų nuosavybės apsaugą. Valdžia kaltinama dėl visų dabartinio gyvenimo trūkumų ir negerovių. Tačiau dalyvavimas savivaldybių ir Seimo rinkimuose nelaikomas reikšmingu. Beveik pusė respondentų pripažino, kad nėra dalyvavę rinkimuose ir neapsisprendę, ar dalyvaus ateityje. Tyrimų duomenys leidžia daryti gana pagrįstą prielaidą, jog ne mažiau kaip kas trečiam respondentui Lietuvos valstybė nebeatrodo neįkainojama vertybe.

Dar daugiau jų pripažįsta, kad mielai emigruotų, baigę universitetą jei tik būtų ištikinę, kad užsienyje gaus darbą, atitinkantį įgytą specialybę. Tiesa, maždaug kas dešimtas apklaustasis teigia, kad emigracija jau sąlygojo naują situaciją, kuri leidžia tikėtis verslo stiprėjimo tėvynėje arba galimybės susirasti nebloggerai apmokamą darbą. Tačiau jie negalėjo paaiškinti, kokios objektyvios aplinkybės lemia tai, kad Lietuvoje kol kas mokami mažesni atlyginimai darbininkams ir tarnautojams. Nemaža jų manė, kad atlyginimų dydis priklauso tik nuo valdžios atstovų ir darbdavių malonės. Pokalbis apie ūkio raidos dėsningumus jiems buvo netikėtas. Mūsų respondentai sakė, kad apie Lietuvos ir kitų valstybių finansines galimybes niekada nėra diskutavę.

Nors didelė dalis apklaustųjų studentų minėjo, jog tarp jų artimųjų ir pažįstamų yra emigravusių, tačiau paradoksalu, kad jie beveik nieko negalėjo atsakyti apie išeivijos tautinę kultūrinę veiklą, jos organizacijas, lituanistinį

Didelis baravykas.

Dr. Milčiaus nuotr.

švietimą, lietuviškąją žiniasklaidą. Nė vienas mūsų respondentas negalėjo įvardinti išeivijos lietuvių, kurių nuopelnai mokslui arba menui yra pripažinti pasaulyje. Marijos Gimbutienės, Vytauto Kavolio, Justino Pikūno, Algirdo Avižienio ir daugelio kitų iškiliųjų lietuvių išeivijos atstovų pavardės ir darbai mūsų apklaustiesiems yra nežinomi. Nors ne vienas iš jų jau buvo matęs “Lietuvių enciklopediją”, tačiau nežinojo, nei kas, nei kur ją išleido. Nė vienas respondentas negalėjo nurodyti, kad šia enciklopedija būtų bent kiek giliau pasidomėjęs asmeniškai. Vos vienas kitas buvo girdėjęs, kad naujausių JAV lietuvių imigrantų atstovai leidžia savaitraštį “Amerikos lietuvis”, bet nė vienas nežinojo apie senuosius JAV lietuvių laikraščius: “Draugą”, “Darbininką”, “Dirvą”, žurnalą “Pasaulio lietuvis” ir kt. Dauguma apklaustųjų negalėjo išsamiau paaiškinti apie skautų judėjimo kilmę ir šiandieninę šios organizacijos veiklą, užsienyje veikiančius šaulius, ateitininkus ir pan. Tyrimai patvirtino vis dažniau mokslo visuomenėje pasigirstantį teiginį, kad Atgimimo metais kovojusi prieš švietimo sistemos politizavimą, Lietuvos mokykla iš tikrųjų tapo “nupilietinta” ir net “nervalstybinta”, t.y. nebeatliekančia valstybės jai pavestų visuomenės ugdymo uždavinių. Nemaža mūsų apklaustųjų tvirtino, kad mokinių tarpe vis labiau įsigali primityvus “jėgos kultas”. Gana daug apklaustųjų pabrėžė, kad pasiekusieji geresnių mokymosi rezultatų buvo bendraklasių žeminami, išjuokiami. Jie pripažino, kad net mokytojus vis dažniau įžeidinėja mokiniai, nesilaikantys kultūringo elgesio taisyklių. Plinta alkoholio ir narkotikų vartojimas. Vis dažnesni moksleivių tarpusavio konfliktai, lydimi fizinio ir moralinio smurto apraiškų, tyčiojamosi iš fiziškai silpnesnių mokinių. Kai kurių mokytojų bandymas švelninti situaciją, itikinėjant blogai besielgiančius arba jiems nuolaidžiaujant, dažnai sukelia priešingą reakciją: smurtautojai pasijunta nesutramdomais.

Tokie mokiniai yra ištikinę, kad mokytis nebūtina: vis tiek perkels į aukštesnę klasę. Laikas, praleidžiamas mokykloje, skiriamas “pramogoms”, neretai niekuo nebeskiriančioms nuo nusikalstamo elgesio apraiškų.

Atsakydami į klausimus apie mokyklose organizuojamus tautinius, patriotinio ugdymo renginius, patriotinės lietuviškas organizacijas, daugelis mūsų respondentų painiojosi neatskirdami, ką reikėtų laikyti patriotiniu, o ką kosmopolitiniu auklėjimu. Nemaža jų aiškino, kad lietuviškoji tematika nebuvo populiaru mokyklų, kurias jie yra baigę, bendruomenėse. Esą patys mokytojai vengia kalbėti apie Lietuvos valstybės misiją, jos buvusį ir dabartinį vaidmenį Europoje ir pasaulyje. Todėl nė vieno mūsų respondentų sąmonėje Lietuva laikoma mažyte ir nereikšminga. Apie lietuvių tautos įnašą į pasaulio kultūros lobyną, jie beveik nieko nėra girdėję ir savarankiškai šia tema nėra domėjęsi. Panašu, kad visa jaunimo ugdymo sistema (įskaitant ir universitetus) priėjo galutinę ribą, kai tautinio ugdymo tematika išnyksta iš lietuviškojo švietimo praktikos.

Sustabdyti šį procesą galima tik kardinaliomis permainomis visoje Lietuvos pedagogų ugdymo ir jų tęstinio kvalifikacijos tobulinimo sistemoje. Šias permainas turi lydėti ir visiškai naujos – šiuolaikinės tautinio ugdymo sampratos diegimas visuomenėje. Šiam ugdymui turi tarnauti tiek visas ugdymo turinys, tiek užmokyklinė veikla. Turi būti atkurti ir tautiniam ugdymui pasitelkiami mokyklos ir mokinių tėvų tarpusavio ryšiai, kurie dabartiniu metu taip pat yra besunykstantys, apsiribojantys tik tėvų materialine pagalba mokyklai. Priešingu atveju prarasime Lietuvą – savo valstybę.

Visuomenei, sudarytai iš mankurtų, t.y. žmonių, praradusių savo istorinę atmintį, ir nomadų, t.y. klajoklių, nesuvokiančių ką žmogui reiškia gimtinė. Lietuvos valstybės

(Nukelta į 7 psl.)

PIRMAJĄ MOKSLO DIENĄ SVEIKINIMAS MOKYTOJAMS, MOKINIAMS IR TĖVAMS

Kartu su bendraamžiais Lietuvoje naujuosius 2006-2007 mokslo metus pradeda ir mūsų tėvynainių vaikai užsienio šalyse.

Labai svarbu, kad, siekdami žinių ir pažindami pasaulio įvairovę, jie neatitrūktų nuo lietuviškųjų šaknų, ugdytų savyje tautinę savimonę, - mokytųsi Lietuvos istorijos, etnokultūros, puoselėtų gimtąją kalbą.

Ši garbinga ir atsakinga pareiga tenka mokytojams bei tėvams.

Kiekviena lituanistinė mokykla - ryškus lietuviybės židinys, padedantis vaikams išlaikyti dvasinius ryšius su Lietuva, skiepijantis jiems patriotiškumo jausmus.

Lietuvos valstybė užsienyje dirbančių pedagogų darbą vertina kaip nepaprastai reikšmingą. Parama ugdymo įstaigoms, rūpestis mokytojų gyvenimo sąlygomis, kvalifikacijos kėlimu yra ir ateityje bus prioritentinė valstybės institucijų veiklos kryptis.

Naujųjų mokslo metų proga sveikinu užsienio lietuvių ugdymo įstaigų vadovus, pedagogus, mokinius, jų tėvus, linkiu visiems didelės sėkmės, ryžto, pasišventimo, darbštumo siekiant mokslo aukštumų, puoselėjant bendražmogiškąsias ir tautines vertybes.

Antanas Petrauskas

Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinis direktorius
Vilnius, 2006 m. rugsėjo 1 d.

Kristina Babičienė, Lietuvos Respublikos Generaliniame konsulate, Čikagoje, atsakinga už Lietuvos Respublikos pasų keitimą ir išdavimą bei kitas konsulinės funkcijas.

CHICAGO, IL

LR Generalinis konsulas Čikagoje praneša, kad š. m. rugpjūčio 30 d. Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje pradėjo

(Atkelta iš 6 psl.)

VISUOMENĖ IR...

neberekėtų. Juk koks jiems skirtumas, kur gyventi: už Atlanto, Afrikos viduryje, Polinezijoje ar kažkur už Uralo? Argi jiems svarbu, **kokia kalba kalbėti?** Bandytų imituoti tą kalbą, kuri vartojama jų naujojoje aplinkoje. Ar jie pasiilgtų lietuviškų dainų? Jokių būdu, ne: juk negali pasiilgti to, ko nepažįsti. Jau ir dabar lietuviškas melodijas daliai tautiečių visiškai pakeičia kosmopolitiniai “bumčikai” ir primityviausios “čiastuškos”. Vadinamasis “pasaulio pilietis” iš tikrųjų yra pasaulio valkata, kuris nieko nesugeba pamilti, ir kuriam mirus, jo niekas nebeprisigestų.

(Socialinių mokslų daktaras Jonas Jasaitis yra Šiaulių universiteto Viešojo administravimo katedros docentas. Kaimo plėtros tyrimų centro direktorius)

Lietuvių fondas kviečia visus mėgstančius žaisti golfą, rugsėjo 17 d., 11 val., atvykti į “Old Oak Country Club”, Homer Glen, IL. Visus golfininkus kviečiame smagiai praleisti dieną. Šventės svečiams naujovė – veltui golfo “klinika”. Taip pat visus kviečiame prisijungti prie skanios vakarienės ir paremti Lietuvių fondą. Užsiregistruoti prašome pas Tomą Petroliūną, tel. 630-968-3442, el. paštas tomaspetro@sbcglobal.net

NEW YORK, NY

Rugsėjo 6 d. buvo pradėtos naujos mūsų radijo programos. Ši programa buvo perkelta iš pirmadienio vakaro į trečiadienį, 10 v.v. ir ši programa tęsis visą valandą iki 11-tos v.v. Pradžioje bus vietinės žinios, pranešimai, reklamos, svarbesnės žinios iš Lietuvos ir žinoma, muzika. Antrą dalį pravesime angliškai ir pranešime Vyčių žinias. Primename, kad šios programos nebus trečiadienį, rugsėjo 13-tą, dėl Yankee baseball. Vėl girdėsite programą rugsėjo 20-ą.

O trečiadienį, rugsėjo 27-tą vėl busime nutraukti dėl baseball. Spalio mėnuo nusimato be trukdymų, girdėsite šią programą trečiadieniais.

Dėkojame visiems už pastovų lankymą ir dar kartą primename, kad laiko ir dienos pakeitimas nepriklauso nuo mūsų. Taip pat prašome neužmiršti laiks nuo laiko paaugoti, nes ši programa išsilaiko tikrai iš jūsų aukų.

Aušros Vartų parapijos Manhattan likimas dar neišskus. Yra organizuojami laiškai ir prašymai adresuoti kardinolui Edward Egan, kad parapija būtų išsaugota ir neuždaryta, nes tai yra 100 metų parapija, centras daugeliui mieste gyvenančių lietuvių ir turinti ilgą kultūrinį ir svarbų paveldą.

Apreiškimo parapijos piknikas įvyks sekmadienį, rugsėjo 17, tuoj po 10:00 val. šv. Mišių. Pramatytos vaisės, šalta, šilta atgaiva, “mini” loterija, šokiai, dainos ir smagus pabendravimas. Gros Atletų klubo (disc jockey). Apreiškimo parapija yra Metropolitan avenue ir North 5th Street, Williamsburg, Brooklyn.

Spalio 19 d. 8:30 v.v., Leonard Nimoy thalia at Symphony space, 95th Street and Broadway, įvyks liaudies dainininkės Veronikos Povilionienės koncertas.

Amerikos lietuvių Tautinės sąjungos metinėje gegužinėje, liepos 16 d., Ateitininkų namų ažuolyne, Lemonte, prie loterijos stalo: ALTS valdybos pirm. Petras Bučas, Irena Dirdienė ir “Dirvos” redaktorius Vytautas Radžius.

Jūratės Variakojienės nuotr.

“Neringos” stovyklos taryba praneša, kad jau laikas registruotis “Neringą” remiančioms “iškylos” eitynėms, kurios vyks stovykloje spalio 7-9 dienomis. Galėsite pasidžiaugti rudens grožiu, draugais, “Small Farm Animals” ir Neringa. Informacija ir registracijos bei aukų lapai yra www.neringa.org tinklapyje. Lauksime visų!

Taip pat, “Neringa” ieško automobilio. Stovyklai reikia mikro-autobusiuko arba “station wagon”. Jeigu norite paaukoti mašiną stovyklai, ko gero visa mašinos vertė būtų atskaitoma nuo mokesčių. Prašome parašyti vida@neringa.org, jeigu galite artimiausiu metu stovyklai padovanoti mašiną.

New York Maironio mokyklos 2006-2007 mokslo metai prasideda rugsėjo 16 d., 9:45 val. ryto. Pamokos prasideda tuoj po atidarymo. Registracija vyks salėje. Mūsų mokykloje veikia lopšelis, darželis, vaikų klasės nuo 1-mos klasės iki 10-tos klasės ir dvi lietuviškai besimokančių suaugusiųjų klasės. Pamokos vyksta šeštadieniais Viešpaties Atsimainymo parapijoje, 64-31 Perry Avenue, Maspeth, NY. Taip pat ieškome mokytojų.

Dėl daugiau informacijos prašome skambinti Audrei Lukoševičiūtei (718) 849-6083.

Jus kviečia sekmadieninė lietuviška mokyklėlė Elizabeth, New Jersey. Mokysimės skaityti, rašyti, piešti, deklamuoti ir dainuoti, Lietuvos istorijos ir papročių. Būsime aktoriais ir dainininkais – net tėveliai dar nežino, kiek daug mes sugebam. Pamokos, koncertai, Kalėdų spektaklis... Bus įdomu, ateikit ir prisijunkit!

Mokyklėlė keičiasi – renkami lopšelio grupė, organizuojama grupė suaugusiųjų, norinčių mokytis anglų kalbos.

Kviečiame ir tuos, kuriems nesvetimas lietuviškas šokis ir daina. Rinksimės pašokti, padainuoti, pagroti. Laukiame ne tik visų, kurie moka ir nori, bet ir nemokančių – išmoksime kartu. Ateikit ir atsiveskit draugų!!!

Registracija ir mokyklėlės atidarymas įvyko rugsėjo 10 dieną po lietuviškų mišių, Šv. Petro ir Povilo parapijos salėje, adresas 216 Ripley Pl., Elizabeth, NJ 07206.

Dr. Giedrė Kumpikas

CLEVELAND, OH

ĮDOMIOS DISKUSIJOS

Jau trečius metus būrelis laisvai lietuviškai kalbančių suaugusiųjų rinksis pokalbiams įvairiomis Lietuvą liečiančiomis temomis. Šiemet numatyta aptarti 20-ojo amž. antrosios pusės istoriją, to amžiaus literatūrą ir dabarties aktualijas. Pageidaujantiems taip pat bus sudaryta proga pakartoti lietuvių kalbos rašybos bei skyrybos taisykles ir susipažinti su kalbininkų neseniai padarytais pakeitimais. Vadovauja Vida Bučmienė.

Prie būrelio prisijungti kviečiami visi tomis temomis besidomintys. Pirmasis susirinkimas po vasaros atostogų – šeštadienį, rugsėjo 16 d., 10 v.r. Dievo Motinos parapijos patalpose, kambaryje prie scenos.

PAMOKOS SUAUGUSIEMS BEI PAAUGLIAMS

Lietuvių kalbos pamokos lietuviškai nemokantiems arba menkai temokantiems suaugusiems bei paaugliams vyksta sekmadieniais 11:15 v.r. Dievo Motinos parapijos patalpose, klasėje prie scenos. Priimami ir nauji mokiniai.

Turintys pažįstamų ar gimių, kurie tokiomis pamokomis domėtusi, prašomi juos painformuoti apie šias pamokas.

Dėl smulkesnės informacijos kreiptis į mokytoją Vidą Bučmienę tel. 216-481-0653.

CICERO, IL

CICERO LIETUVIŲ SUSIBŪRIME APIE PLB SEIMĄ

Cicero lietuviai turi laimę po sekmadieninių šv. Mišių išgerti kavos ar arbatos, užkąsti pyrago ir pasiklausyti įvairių

(Nukelta į 10 psl.)

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

LIETUVA IR PASAULIS

Ministras pirmininkas Gediminas Kirkilas vyko į pirmąjį susitikimą su Briuselyje įsikūrusių europinių ir transatlantinių organizacijų bei Belgijos vyriausybės vadovais. Lietuvos vyriausybės vadovą atvykti į Briuselį ir aptarti Europos Sąjungos (ES) darbotvarkės bei naujosios Lietuvos vyriausybės ES politikos liepos 20 dieną pakvietė Europos Komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso, telefonu pasveikinęs naująjį Lietuvos premjerą Vyriausybės sudarymo proga. Ministras pirmininkas tuomet patikino Europos Komisijos pirmininką, kad naujosios Vyriausybės tikslai vykdant ES politiką nesikeis. Dėl to sutaria visos šalies politinės partijos. Briuselyje G. Kirkilas su aukščiausiu Europos Sąjungos pareigūnu J.M.Barroso aptarė aktualius europinės darbotvarkės klausimus. Buvo diskutuojama Šengeno plėtros, euro įvedimo, energetikos temomis.

Lietuvos Valstybės saugumo departamentas (VSD) išplatintame pranešime teigia, jog prieš Lietuvos institucijas ruošiamos naujos gerai finansuojamos “juodosios” informacinės atakos ir viešųjų ryšių akcijos. Departamentas tai laiko kerštu už valstybės institucijų vaidmenį pateikiant kaltinimus vienam iš Lietuvos politikų, pasislėpusių Maskvoje. Tokią išvadą VSD daro stebėdamas šiandienos tendencijas, viešas diskusijas bei mėginimus įveltį VSD ir Užsienio reikalų ministeriją į politikavimą. “Norėtume priminti, kad savo laiku šis politikas buvo viešai paskelbęs, kad jam nori pakenkti Lietuvos VSD dirbdamas kartu su Rusijos FST (FSB), kuriai atstovauja dabartinis Rusijos geležinkelių vadovas V. Jakunin. Tai kalbėjo žmogus, šiuo metu, atrodo, gerai besijaučiantis Maskvoje. Tuo metu neatrodė, kad turime reaguoti į šį absurdišką teiginį. Šiandien žinome, kad šią ir panašią dezinformaciją vėl bus bandoma skleisti, kad toliau ruošiamasi dalimis “spausdinti” ištraukas iš ruošiamos šio politiko knygos bei galimus jo pasisakymus kai kuriose TV laidose, siekiant kompromituoti valstybės prezidentą, valstybės institucijas”, - rašoma VSD pranešime. VSD teigimu, vieną tokią akciją, kai buvo paskelbta oficiali šio politiko paieška, mes jau visi stebėjome. Anonimine pavarde buvo išplatinta informacija apie tariamas pilietybės suteikimo ir paramos V. Adamkaus fondui sąsajas. Dabar ieškoma būdų, kad Seime būtų inicijuojama speciali komisija šiam “faktui” ištirti.

Rugsėjo 10-11 dienomis Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus buvo į Helsinkyje, kur dalyvavo ASEM (The Asia-Europe Meeting) aukščiausio lygio susitikime. Delegacijų vadovai keturiose uždaroje sesijose aptars tarptautinę padėtį ir naujuosius iššūkius tarptautinėje arenoje, ekonominės partnerystės tarp Azijos ir Europos perspektyvas globalizacijos kontekste, aplinkosaugos bei energetinio saugumo klausimus, taip pat dialogo tarp kultūrų ir civilizacijų svarbą. Susitikime dalyvavo 25 Europos Sąjungos valstybių narių ir 13 Azijos šalių (Brunėjaus, Birmos, Filipinų, Indonezijos, Japonijos, Kinijos, Kambodžos, Malaizijos, Laoso, Pietų Korėjos, Singapūro, Tailando ir Vietnamo) valstybių ar vyriausybių vadovai bei Europos Komisijos prezidentas Jose Manuel Barroso. Renginyje taip pat priimta Helsinkio deklaracija dėl ASEM ateities, kurioje numatyti bendradarbiavimo tarp ASEM valstybių principai ateinančiam dešimtmečiui. ASEM vadinamas neformalus ES ir Azijos valstybių dialogas politikos, ekonomikos ir kultūros klausimais. Dialogas skirtas stiprinti šių dviejų regionų tarpusavio ryšius ir partnerystę. ES ir Azijos valstybių vadovų susitikimai vyksta kas dveji metai. Nuo pirmojo ASEM vadovų susitikimo Bankoke 1996 metais vyko dar keturi ES ir Azijos šalių vadovų susitikimai.

Japonija ketina didinti savo ambasadų užsienyje skaičių ir svarsto galimybę įkurti ambasadą Lietuvoje. Šiuos ketinimus susitikime su Ūkio ministerijos sekretoriumi Gediminu Rainiu aptarė Japonijos užsienio reikalų ministerijos Bendrųjų reikalų skyriaus direktorius Toyohisa Kozuki. G. Rainys patikino, kad Japonijos ambasados įkūrimas Lietuvoje būtų didelė garbė Lietuvai ir nauda verslui. “Nors ir dabar Lietuvos ir Japonijos verslininkų ryšiai yra intensyvūs, tačiau, kaip rodo praktika, neretai prireikia tarpininko, kuris atsakytų į verslo atstovus dominančius klausimus, padėtų praktiniais patarimais, nurodytų reikalingus kontaktus. Be to, ambasados dėka plėtotųsi mokslininkų bendradarbiavimas, jaunimo mainai, kultūriniai projektai - šie dalykai taip pat turi pozityvios įtakos šalių ekonominiams ryšiams”, - sakė Ūkio ministerijos sekretorius. T. Kozukis pritarė, kad ambasados nebeatlieka tik tradicinio, klasikinio vaidmens kaip diplomatinės atstovybės, o vis daugiau dėmesio skiria ekonomikos ir investicijų klausimams. Numatoma, kad sprendimas dėl Japonijos ambasados steigimo Lietuvoje bus priimtas šių metų gruodį.

LGITIC

Lietuvos premjeras Gediminas Kirkilas, prieš pradėdamas pasitarimus rugsėjo 8 d. Briuselyje, sveikinasi su NATO generaliniu sekretoriumi Jaap de Hoop Scheffer. **NATO nuotr.**

SU EK PIRMININKU APTARĖ IR “MAŽEIKIŲ NAFTOS” PROBLEMAS

Europos Komisija pasiūlė ir remia bendros energetinės politikos idėją, kurios vienas svarbiausių dalykų yra energetinio tiekimo patikimumas. Energetinis saugumas, Šengeno erdvė ir euro zonos plėtra buvo pagrindinės premjero Gedimino Kirkilo ir Europos Komisijos pirmininko Jose Manuel Barroso pokalbio temos. Pokalbio metu buvo aptarti naftos tiekimo į “Mažeikių naftą” ir įmonės ateities klausimai. J.M.Barroso patvirtino, kad kai tik Lenkijos įmonė “PKN Orlen” oficialiai perduos dokumentus dėl koncentracijos, Europos Komisija per mėnesį pateiks savo išvadas.

Susitikimo metu taip pat buvo aptarti Lietuvos prisi-

jungimo prie bendros ES energetinės rinkos klausimai. Europos Komisija ketina iki šių metų pabaigos parengti europinės svarbos jungčių planą, kurio įgyvendinimui bus siūlomi ES koordinatoriai. G. Kirkilui prakalbus apie konkrečius būdus Lietuvai susijungti su bendra ES energetine rinka, EK pirmininkas pasakė, kad jam šie projektai yra žinomi.

Pasak premjero, Lietuvos Vyriausybė padarys viską, kad šalis laiku būtų pasirengusi prisijungti prie Šengeno erdvės. J.M.Barroso kalbėjo apie iškilusias problemas, kuriant naujos kartos Šengeno informacinę sistemą SIS II. Todėl plėtra, planuota kitų metų ba-

landį, pasak jo, nebus įmanoma. EK pirmininkas pridūrė, kad patikslintą Šengeno plėtros kalendorių Europos Komisija tikisi su ES narėmis svarstyti ir susitarti dėl jo iki šių metų pabaigos.

G. Kirkilas taip pat informavo J.M.Barroso, kad Lietuvos Vyriausybė iki mėnesio pabaigos apsvarstys euro įvedimo veiksmų planą. Kai dėl jo bus susitarta mūsų šalyje, sakė premjeras, paaiškės ir nauja galima euro įvedimo data. G. Kirkilas taip pat patvirtino Lietuvos Vyriausybės suinteresuotumą bendradarbiauti su Europos Komisija.

EK vadovas pažymėjo, kad konkrečios euro įvedimo prielaidos bus aptartos EK nario, atsakingo už pinigų politiką, Choakino Almunjo apsilankymo Lietuvoje metu. **LGITIC**

ES SIENAI STIPRINTI LIETUVA KOL KAS TEPANAUDOJO 3% LĖŠŲ

Išorinė Europos Sąjungos siena Lietuvoje stiprinama ne taip sparčiai kaip reikėtų, teigia Valstybės kontrolė.

ES lėšomis reikia sustiprinti išorinių Lietuvos sienų apsaugą, įsigyti būtiną įrangą, transporto priemonių, sukurti naują mobiliojo skaitmeninio radijo ryšio sistemą ir plėtoti informacinių tinklų infrastruktūrą, apmokyti darbuotojus, atlikti daug kitų darbų.

Auditoriai konstatavo, kad yra rizika, jog numatyti darbai nebus atlikti laiku, nes iki šių metų pabaigos dar turi būti pasirašytos sutartys, kurių bendra vertė sudaro daugiau nei du trečdaliai visų numatytų lėšų.

Be to, ir dalis jau pradėtų darbų atsilieka nuo grafikų.

“Jei Lietuva nespės nustatyti laiku įvykdyti prisiimtų sienos stiprinimo išpareigojimų, prarasime ne tik lėšas, bet ir Lietuvos piliečiams nebus leista laisvai judėti per Šengeno erdvėje esančių valstybių sie-

nas”, - pažymėjo valstybės kontrolierė Rasa Budbergytė.

Sienai stiprinti ES Lietuvai numatė skirti beveik 618 mln. litų, kurie turi būti panaudoti iki 2007 m. pabaigos. Tačiau šiuo metu sienos stiprinimui tėra panaudota tik 3 proc. lėšų.

Auditoriai padarė išvadą, kad Vidaus reikalų ministerija ir Šengeno priežiūros komitetas nepakankamai rūpinosi projektų planavimo ir įgyvendinimo priežiūra, nepakankamai efektyviai koordinavo ir prižiūrėjo įgyvendinančios institucijos ir paramos gavėjų veiksmus.

Ypatingą susirūpinimą kelia Nacionalinės Šengeno informacinės sistemos infrastruktūros sukūrimas ir įdiegimas, Vidaus reikalų ministerijos mobiliojo skaitmeninio radijo ryšio sistemos visoje šalies teritorijoje projektavimas ir įdiegimas, nes iki šiol nepaskelbti šių darbų viešieji pirkimai.

Iš esmės net nepradėtas Techninės kontrolės ir stebė-

jimo sistemos kūrimas. Be to, šis darbas numatomas užbaigti tik 2008 m., todėl Europos Komisija gali jo neapmokėti. Auditorių nuomone, pernelyg ilgai užtruko pasirengimas modernizuoti Klaipėdos valstybinį jūrų uostą, Vilniaus, Palangos, Kauno oro uostus, kai kurias Lietuvos ambasadas ir konsulatus.

Audito metu nustatyta, kad didelė dalis atsakomybės dėl neįgyvendintų projektų tenka Vidaus reikalų ministerijai, kuri laiku neatliko dalies būtinų darbų. Be to, daug laiko tuščiai sugaišo Vyriausybė, tvirtindama finansuotinus projektus, nors juos jau buvo patvirtinusi Europos Komisija, kurios sprendimai šiuo atveju mūsų šaliai yra privalomi.

Auditoriai pažymėjo, kad Vidaus reikalų ministerijos iniciatyva Vyriausybė ėmėsi papildomų priemonių spartinti Šengeno priemonės projektų įgyvendinimą. Nelaukiant EK sprendimo buvo skirta lėšų darbams apmokėti iš Lietuvos biudžeto, kurias vėliau kompensuos Europos Sąjunga. **LGITIC**

"ECOS DE LITUANIA" GAVO NAUJĄ PREMIJĄ

Lietuviškai radijo programai "Ecos de Lituania" ("Lietuvos aidai") rugpjūčio mėnesio 4 d. Chaco provincijoje, Resistencia mieste buvo įteikta "Dorada" premija už geriausią 2005-2006 m. Argentinos radijo programą kitataučių bendruomenių kategorijoje.

"Ecos de Lituania" ir toliau skina laurus įvairiuose konkursuose tiek Argentinos, tiek įvairiose lietuviškose organizacijose. Be to, ji reprezentuoja Lietuvą visoje Argentinoje, siekia, kad visi žinotų kas yra mūsų brangi Lietuva. Taip pat atstovauja mūsų miestą (Berriso), kaip "Imigrantų provincijos sostinė", kur jau nuo seno gyvena gausi ir aktyvi lietuvių bendruomenė.

Laidos prisistatymas ir apdovanojimas bei šventinė vakarienė įvyko "El Castillo", Chaco provincijos banko pastatuose, stebint nemažam būriui žiūrovų.

Bendruomenių kategorijos sąrašas buvo: – "Ispanijos šaknys", "Volgos saulėgraža", "Italų ratelio balsas", "Velsie-

čių takas" ir "Ecos de Lituania".

Ši premija skirta pirmą kartą, tačiau finale dalyvavo net 153 programos iš visos Argentinos.

"Ecos de Lituania" veikia jau 29 metus ir šitas pavadinimas yra labai svarbus Argentinos Lietuvių Bendruomenei, kadangi Ceferino Iujnevich Juknevičius net 25 metus vedė "Ecos de Lituania".

Reikia pabrėžti, kad Juan Martin Daujotas, Lietuvos Garbės konsulas Argentinoje, Arvydas Naujokaitis, LR ambasados Argentinoje patarėjas, bei LR konsulas Venesueloje paskelbė šią programą kaip "Kultūros paveldą". Dabartinis mūsų miesto meras, Enrique Slezack šią programą įtraukė į "Municipalinio paveldo" sąrašus, o kaip "Visuomenės paveldas" programa buvo įvertinta Brazilijos Lietuvių bendruomenės. Taip pat Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie LR Vyriausybės šią programą pažymėjo specialiu apdovanojimu.

"Ecos de Lituania" prodiuseriai: Isabel Kalvelytė Fourment, Juan Jos Fourment ir vedėjas Juan Ignacio Fourment Kalvelis. Visi tarnautojai: Fabian Meschini, Rael Petronis, Ana Semenas, Valentina Bukauskas de Persico, Juan Klimaitis, Mirta Cečis, Alexis Griška, Damien Romaniuk, Pedro Glemža, Alfonso Markus, Irene Andrunavičius, Carlos Forte, Virginia Petronis.

Be to, šiais metais turime korespondentų iš viso pasaulio, kurie praneš apie įvairias Lietuvių bendruomenės žinias ir vieną žurnalistę iš Lietuvos nacionalinio radijo - Gabiją Lunevičiūtę, informuosiančią apie naujienas iš Lietuvos. Naujienas iš Brazilijos mums pranešines Adilson Puodžiūnas, o iš kaimyninio Urugvajaus - Jorge Ivanauskas.

Juan Ignacio Fourment Kalvelis,

"Ecos de Lituania" vedėjas
ecosdelituania@yahoo.com.ar
info@ecosdelituania.com.ar
www.ecosdelituania.com.ar

"Ecos De Lithuania" Radijo programos vedėjas ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Valdybos Pietų Amerikos atstovas Juan Ignacio Fourment-Kalvelis laiko "Dorada" premija. Greta stovi jo tėveliai Juan Jose ir Isabel, kurie taip pat yra radijo programos organizatoriai.

UŽBAIGTAS MILŽINIŠKAS DARBAS

Edvardas Šulaitis

Anksčiau buvome bent keletą kartų atžymėję čikagiečio dr. Jono Adomavičiaus knygų serijos – "Kvieslys sveikatai" kai kuriuos tomus.

Dabar norime pasidžiaugti gautu jau paskutiniu – dvyliktuoju, kuris neseniai pasiekė Čikagą. Jis pavadintas "Asmenybės formavimo ypatumai". Šiame tome sudėta apie pora šimtų straipsnių ir radijo paskaitų, tilpusių išeivijos spaudoje ar perduotų radijo bangomis, anksčiau minėta tematika.

Knygos pradžioje autorius taip teigia:

"Asmenybė yra dvasinis pastatas. Ji kuriama visą gyvenimą. Svarbiausias darbas padaromas per pirmuosius septynerius amžiaus metus. Kūdikystėje susiklostę giluminiai asmenybės sluoksniai vėliau prasiveržia iki viršutinių ir juos veikia.

Neturėdami teisingo ir tvirto požiūrio į gyvenimą, mes užmirštame, kad mūsų likimas yra individualus dalykas, kad tik mes patys galime savo likimą tvarkyti taip, kaip norime bei esame nusiteikę.

Taigi nepaveskime šio darbo niekam, brėskime patys ir kitus brandinkime, kad pajėgtume tapti žmoniškomis asmenybėmis."

Šis tomas turi 376 puslapius ir juose yra gražių minčių, protingų pamokymų, kurie kiekvieną skaitytoją priverčia susimąstyti ir perkainuoti savo susikurtą vertybių sąrašą.

Čia norime pacituoti tik dalį knygos pratarmės, kuri yra iškalbinga.

"Daugelio negerovių galima būtų išvengti, jeigu žmogus būtų susitvarkęs savo jausmus. Nusikaltimų nesumažės tol, kol vaikas nuo mažens nebus suaugusiojo pavyzdžiu auklėjamas tikru žmogumi. Nėra ko tėvams bei

mokytojams stebėtis, kad dabartiniai vaikai nemėgsta gėrio, tvarkos, drausmės. Tokius juos išauklėjome mes, suaugusieji, savo elgesiu, plepalais bei pamokslais. Pirmiausia reikia pašalinti visas svaigalų landynes iš lietuvių gyvenviečių, o tik tada reikalauti iš vaiko blaiavaus elgesio. Kai gydytojai girti ligonius gydo, kai suaugusieji pešasi, nelaukime žmoniško elgesio iš vaikų. Juk palaidi šunys gatvėje yra nekalti – jų savininkai yra atsakingi už jų elgesį, taip pat nedrausmingi vaikai yra niekuo dėti – reikia tvarkyti jų tėvus. Kartais motina nežino, kad jos dukrelė į namus grįžta ketvirtą valandą ryto, nes pati visą naktį puotauja. Taip yra visur: obuolys nuo obels netoli krinta. Pradėkime visi dirbti, judėti, krutėti ir nepajusime, kaip sveikata ir gėris suklostės."

12-jo tomo pabaigoje telpa ne tik jo turinys, bet ir visų tomų dalykinė rodyklė. Tas padeda greitai surasti norimos temos vietą.

Visų tomų išleidimas užtruko 6 metus, nes pirmasis iš jų pasirodė 2000-aisiais. Jų suredagavimu ir sudarymu rūpinosi Danutė Sverdilienė, vyr. redaktorius Jonas Švoba. Leido "Valstiečių" laikraštis Vilniuje. Spausdino Standartų spaustuvė irgi Vilniuje.

Tomai turi kietus viršelius, techniškai atrodo gerai. Visų 12 tomų sudarymas bei atspausdinimas kainavo didelę sumą pinigų, kurią skyrė pats autorius, kuris šiuo savo veikalu atliko milžinišką darbą.

Reikia pažymėti, kad dr. J. Adomavičiaus bute visi 12 tomų yra gražiai išrikiuoti ant stalo gana garbingoje vietoje ir greitai atkreipia lankytojų dėmesį.

PAS ČIKAGOS LIETUVIUS – "ARKLIO DOMINYKO MEILĖ"

Čikaga, rugsėjo 7 d. (ELTA). Valstybinio jaunimo teatro spektaklis "Arklio Dominyko meilė" pagal Vytauto V. Landsbergio pasaką bus rodomas Čikagoje. Rugsėjo 16 dieną Pasaulio lietuvių centre Lemonte šį nuotaikingą spektaklį galės pamatyti mažieji žiūrovai ir jų tėveliai.

Vytauto V. Landsbergio knyga "Arklio Dominyko meilė" 2004 metais Lietuvoje buvo pripažinta geriausia knyga vaikams, kurią mielai skaito ir suaugusieji. Žaismingą arklio Dominyko istoriją į sceną perkėlė režisierius Albertas Vidžiūnas. Spektaklyje vaidina žinomi aktoriai Neringa Varnelytė ir Gediminas Storpirštis. N. Varnelytė šiais metais už Rugiagėlės vaidmenį šiame spektaklyje buvo nominuota aukščiausiam Lietuvoje teatro "Auksinio kryžiaus" apdovanojimui.

Ne vieną žaismingą knygą vaikams parašęs Vytautas V.

Landsbergis prieš keletą metų sukūrė pasaką, kupiną subtilaus švelnaus humoro, nuširdžių draugystės, ištikimybės, meilės jausmų. Pasakoje "Arklio Dominyko meilė" laukinis arklys Dominykas, kurį vaidina G. Storpirštis, kukloje lietuviškoje pievelėje sutinka ir pamilsta gražią, bet kiek aištingą rugiagėlę (aktorė N. Varnelytė). Artėjant žiemai, arklys paslepia rugiagėlę po akmeniu, nes šalna kėsina ją sušaldyti, ir iškeliauja į Afriką. Savo kelionėje Dominykas susitinka daugybę veikėjų, išklauso jų gyvenimo istorijų, kai ko juos pamoko. Pagaliau Dominykas patenka į rugiagėlių pievą, iš kurios kilusi jo mylimoji. Artėjant pavasariui Dominykas grįžta į Lietuvą...

Giliaprasmė pasaka žaismingu tonu moko pačių dvasingiausių dalykų: grožėtis, jausti, klausytis savo širdies balso. Jaunimo teatro spek-

taklis "Arklio Dominyko meilė" skatina vaikus žaismingai mąstyti, kūrybiškai ir optimistiškai vertinti pasaulio ir Lietuvos istoriją, kultūrą, religiją.

Spektaklio premjera įvyko praėjusį gruodį Jaunimo teatro "Salėje 99" ir sulaukia daugybės žiūrovų - spalio mėnesiui visi bilietai į šį spektaklį jau išpirkti. Spektaklio scenografijos dailininkas - Artūras Šimonis, kostiumus sukūrė Aistė Baranauskienė, dainų autorius - Gediminas Storpirštis.

Valstybinis Jaunimo teatras savo naują sezoną pradės rugsėjo 22 dieną. Iki metų pabaigos žiūrovams žadama pristatyti tris premjeras. Jonas Vaitkus režisuos Witold Gombrowicz pjesę "Ivona, Burgundų kunigaikštė", Agnius Jankevičius statys Henrik Ibsen "Šmėklas", o Povilas Budraitis scenoje įgyvendins retai statomą William Shakespeare veikalą "Jei taip, tai šitaip".

KULTŪRAI FINANSAVIMAS NEDIDĖJA

Klaipėda, rugsėjo 7 d. (ELTA). Nors Vyriausybės programoje kultūrai skirta viena iš aukščiausių pozicijų, biudžetas kultūrininkų poreikiams numatytas tokio pat dydžio kaip pernai - 107 milijonai litų.

"Prie šios sumos reikia papildomų bent 50 milijonų, kad Lietuvos kultūra pereitų iš reanimacijos į intensyvios terapijos skyrių", - sakė kultūros ministras Jonas Jučas, lankydamasis Klaipėdos kultūros

įstaigose.

Uostamiestyje ministras aplankė Lietuvos jūrų muziejų, Pilies muziejų, Ievos Simonaitytės biblioteką ir Klaipėdos koncertų salę. J. Jučas viliasi, kad jau kitais metais bus skirti likusieji 8 mln. litų Klaipėdos apskrities Ievos Simonaitytės viešosios bibliotekos statybų darbams užbaigti ir 388 tūkst. litų naujam Lietuvos jūrų muziejaus akvariumo projektui įgyvendinti, rašo *Vakarų ekspresas*.

Ministras prisipažino iki šiol nieko nežinojęs apie Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus investicinį saugyklų statybos projektą ir pažadėjo pasidomėti, į kokį stalčių jis nugulęs.

J. Jučas taip pat buvo informuotas, kad Klaipėdą itin retai pasiekia Nacionalinės filharmonijos, turinčios čia savo filialą, projektai. "Šiuo metu paskelbtas šios įstaigos vadovo konkursas. Su juo bus apie tai kalbama, kadangi mes pradedame aktyvią regioninę kultūros politiką", - sakė ministras.

(Atkelta iš 7 psl.)
CICERO...

pranešimų visokiais klausimais, kurie mūsų tautiečius labai domina ir traukia dalyvauti.

JAV LB kultūros pirmininkė ir PLB Seimo Vilniuje delegatė Marija Remienė, sugrįžusi iš Lietuvos, rugpjūčio 20 d. Ciceroje pasakojo savo išpūdžius iš tėvynės, daugiausia liesdama Pasaulio lietuvių bendruomenės seimą.

Po svečio iš Brighton parko kun. Jaunias Kelpšo atlaikytų šv. Mišių į Šv. Antano parapijos pastatą susirinkusieji tautiečiai išgirdo kritiškas šios veikėjos mintis.

Kalbėtoja nurodė, kad Seimo atidarymo metu pirmadienį prie Parlamento rūmų nebuvo tvarkos, nesigirdėjo, kas kalbama. Jos žodžiais, “buvo palaida bala”.

Patys posėdžiai vyko ne Parlamento rūmuose, kaip anksčiau būdavo, bet “Šarūno” viešbutyje, kur buvo mažai vietos, reikėjo sėdėti susispaudus. Už maistą delegatai susimokėjo po 100 dol., jie porą dienų buvo maitinami, nors valgyti gavo ir kiti žmonės, kurie nemokėjo nieko.

Seimo vedėjas A. Rugienius pirmininkavo gerai, tačiau buvo sunku suvaldyti kai kuriuos delegatus. Daug neaiškumų sukėlė naujos valdybos rinkimai, kai kuriems buvo neleista kandidatuoti. Iš įvairių vietovių išrinkti valdybos nariai kažin ar pajėgs pozityviai dirbti.

Seimo metu norėta perdirbti lietuvių chartą, kuria vadavosi lietuvių bendruomenė jau daugiau nei 50 metų, tačiau tai nepraėjo. Buvo nemažai diskutuota dėl Valdovų rūmų.

Kalbėtoja užsiminė ir apie priimtas rezolucijas, tarp kurių buvo viena, pasisakanti už

lietuvių kalbos švarinimą Lietuvoje, kita – dėl tautinio ir moralinio auklėjimo ir pan.

M. Remienei patiko pamaldos Seimo nariams sekmadienį, kurias laikė arkiv. Sigitas Tamkevičius, prel. Edis Putrimas, kun. Antanas Saulaitis, kun. dr. Arvydas Žygas (beje, pastarieji du – būsimieji čikagiečiai). Taip pat įstrigo prel. Mykolo Krupavičiaus minėjimas, kuriame paskaitą skaitė dr. Bronius Makauskas iš Lenkijos.

Šiaip kalbėtoja kitose vietose pasigedo tautiškumo, patriotiškumo apraiškų, viename minėjime net nebuvo Lietuvos vėliavos. Ji taip pat nuvertino Balfo siunčiamus dėvėtus rūbus į Lietuvą. Ten jų (dar ir geresnių) gaunama iš Vokietijos, bet žmonės jų nelabai nori.

Dėsto teologiją ir psichologiją

Kun. dr. K. Trimakas, kaip ir kiekvieną rudenį, išvyko į Lietuvą dėstyti teologijos ir psichologijos kursus Lietuvos aukštosiose mokyklose. Šiemet jis ten pajudėjo kiek anksčiau nei paprastai, nes norėjo suspėti į (rugpjūčio 18-20 dienomis) Panevėžyje vykusį Ateitininkų kongresą.

Kaip žinome, kun. K. Trimakas yra ne vien Cicero lietuvių dvasios vadas, laikantis pamaldas šv. Antano bažnyčioje, bet ir ateitininkų organizacijos veikėjas. Kun. K. Trimakas į savo pareigas Ciceroje sugrįš tik gruodžio pradžioje. Tuo metu jį pavaduos kun. Jaunius Kelpšas. Su juo galima susisiekti tel. 773 523-1403 arba užėjus į šv. Antano baž-

nyčios zakristiją po šv. Mišių.

Pagerbtas dr. P. Kisielius

Tą sekmadienį Cicero lietuviai ne tik klausėsi M. Remienės pranešimo apie Lietuvą ir ragavo jos parvežtos lietuviškos ruginės duonos, bet ir minėjo kitą įvykį.

Kadangi Cicero lietuvių veteranas ir veikėjas dr. P. Kisielius praėjusią savaitę atšventė savo gimtadienį (jau 89-ąjį), Čikagos lietuvių Jaunimo centro valdybos pirm. Milda Šatienė pasveikino jį su garbinga amžiaus sukaktimi ir įteikė puokštę gražių rožių.

Šv. Antano parapijos biuletenyje visas puslapis skiriamas žinioms lietuvių kalba. Šioje vietoje dažnai yra raginamas gausiau lankyti lietuviškas pamaldas, kurios būna sekmadienių rytais 9 valandą (bažnyčios adresas 15-tos ir 50-tos gatvių kampas). “Paraginkite savo draugus, vaikus, vaikaičius, giminaičius atvykti. Tuo palaikysite savą parapiją, kurios bažnyčia buvo sunkiomis aukomis lietuvių statyta ir Dievo tarno Palaimintojo Jurgio Matulaičio šventinta”. Pažymėtina, jog šiuo metu sekmadienį čia laikomos 7 pamaldos (iš jų – 5 ispaniškai) ir visos sutraukia daugiau tikinčiųjų bei aukų negu lietuviškosios. Pavyzdžiui, per lietuvių kalba laikytas pamaldas rugpjūčio 13 suaukota tik 304 doleriai, o per sekančias po jų – daugiau negu tūkstantinė.

Beje, ši biuletenį sumaniai redaguoja Vida Kuprytė, kuri laukia žinių tel. 708-447-2036.

Edvardas Šulaitis

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2006 m. rugpjūčio 21 d. praveisti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, už *Dirvą* metams (JAV ir Kanadoj) moka tik 40.00 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 115.00 dol.

Jei žinote asmenų, Jūsų kaimynystėje ar ir toliau gyvenančių (JAV ar Kanadoje), kurie *Dirvos* neskaito, atsiųskite jų adresus. Mes jiems pabandysime *Dirvą* kurį laiką siųsti nemokamai, kad jie pilnai su laikraščiu susipažintų ir jį pamėgtų.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas

Nr. ir gatvė

Miestas Valstybė Zip

Tel. numeris

Jei siūlote Dirvą siųsti susipažinimui, įrašykite siūlo-
mojo adresą:

Pavardė ir vardas

Nr. ir gatvė

Miestas Valstybė Zip

“LIETUVIŲ TAUTOS – LIETUVIŲ KALBOS LIKIMAS”

Dr. Algimantas Liekis

IX.

Kita vertus, ir sulenkėję kunigai ėmė suvokti, kad jų pačių likimas labai priklausys ne tiek nuo lenkiškumo išsaugojimo, o nuo to, ar lietuviai valstiečiai išliks lietuviai, neperims rusų kalbos. O jau rusiškai kalbančiuosius būtų nesunku paversti ir stačiatikiais. Tuomet jau katalikiškieji "ganytojai" liktų be "avelių". Tad jei Lenkijos–Lietuvos valstybės klestėjimo metais kunigija ir vienuolijos beveik nesirūpino lietuvių kalba, lietuvybe ir buvo, kaip sakytą, lenkinimo centrais, tai **Rusijai okupavus kraštą Katalikų Bažnyčios išlikimas ėmė tiesiogiai priklausyti nuo**

lietuviškumo išsaugojimo, nuo lietuvių atsparumo rusifikacijai.

Lietuviškumo išsaugojimo svarbą vis labiau ėmė suvokti ir sulenkėjusi lietuvių bajorija, nors jos didžioji dauguma lietuvių kalbą ir toliau laikė tik kaip žemiausio luomo, baudžiauninkų, kalbą.

Katalikų Bažnyčiai tapus kliūtimi rusinimui ir stačiatikybei, ją visai stengėsi sumenkinti, pakirsti jos galią okupantai: bažnyčios dėl mažiausios priežasties buvo uždaromos, atimamos jų žemės, kunigai ir vienuoliai suimami, ištremiami. Bet Katalikų Bažnyčios

persekiojimai ypač sustiprėjo po 1863 m. pralaimėto sukilimo. Tuomet itin daug bažnyčių ir vienuolynų buvo uždaryta ar pavadinta cerkvėmis, uždrausta jas statyti ir remontuoti, rengti procesijas, kunigams be valdžios leidimo važiuoti į kitas parapijas ir t. t. Be to, ir į parapijas kunigai galėjo būti skiriami tik gavus rusų administracijos leidimą. Ir pamokslus leista sakyti tik iš spausdintų ir valdžios patvirtintų rinkinių.

Rusų naudotus ir planuotus naudoti kovos su Katalikų Bažnyčia metodus ir formas iš dalies rodo Vilniaus generalgubernatoriaus Kaufmano 1865 m. gruodžio 20 d. raštas Kijevo gubernatoriui. Jame plačiai informuojama, kas daroma Lietuvoje, mėginant įtvirtinti rusų stačiatikybę: "... yra žinoma, kad paskutiniame sukilime (turime omyneje 1863 m. – A. L.) svarbus vaidmuo teko lotynų

dvasininkijai, kuri įžiebė sukilėlių sielose religinį fanatizmą ir įdiegė į jų širdis neapykantą viskam, kas rusiška. Manau, nėra reikalo toliau įrodinėti tą žalą, kurią daro šie dvasininkai rusų reikalui. Pasakysiu tik tiek, kad Romos katalikų dvasininkus vakarinėse ir pietinėse mūsų gubernijose reikia laikyti politine sekta, atliekančia politinių emisarų pareigas, skelbiančia tikėjimo tiesas, o drauge ir neapykantą Rusijai, siekiančia pasėti nesantaiką vakarinėse gubernijose ir atplėšti jas nuo imperijos. Dėl to valstybės valdžia, tiek valdant mano pirmtakui Muravjovui, tiek man, laiko svarbiausiu uždaviniu padaryti galą tam kenksmingam lotynų dvasininkų veikimui [...]. Nuo to laiko, kai caro valia pradėjau globoti šį pavestą man kraštą, giliai įsitikinau, kad lotynų dvasininkai tyломis netgi kursto

maištui, turėdami savo rankose stiprų ginklą – išpažintį.

Turėdamas tai galvoje, pavedžiau gubernatoriams sudaryti tikslus gubernijų žemėlapius ir pažymėti juose pravoslavų cerkves ir koplyčias, o taipogi katalikų bažnyčias, kad remiantis tais duomenimis, padarius atitinkamas išvadas, būtų galima sumažinti lotynų parapijų, o tuo pačiu ir dvasininkų, skaičių iki minimumo, iki tiek, kiek yra būtina reikalinga. Šis kelias palengvins sekti kunigų veikimą ir traukti juos į griežtą atsakomybę tais atvejais, kai jų parapijiečiai užgaus viešą tvarką.

Kadangi ir Romos katalikų vyskupai yra lygiai tos pačios dvasios, kaip ir jų kunigai, tai mano pirmtakas išrūpino caro įsakymą, kad vyskupai negalėtų skirti kunigų į parapijas be atitinkamo gubernatoriaus sutikimo.

(Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

SPALIO 7 ir 14 dienomis Lietuvių dienos. Rengia JAV Clevelando Bendruomenė.

SPALIO 28-29 dienomis rengiama dailininkės Nijolės Palubinskienės paroda ir Aldonos Stempužienės CD “Pasakų sakalas” pristatymas Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos auditorijoje.

LAPKRIČIO 12 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

VINCO KAČINSKO VISUOMENINĖS VEIKLOS KELIAS

V. Kačinskas buvo vienas tų, kuris nenuolaidžiai ir neatlaidžiai veikė prieš Lietuvos okupantą, už Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atgavimą.

Jis veikė Amerikos lietuvių taryboje, Lietuvos išlaisvinimo komitete ir Atgimimo sąjūdyje, bendradarbiavo jo leidžiamame laikraštyje “Laisvoji Lietuva”. Priklausė lietuvių respublikonų lygai ir kitoms patriotinėms organizacijoms. Buvo *Lietuvių balso* bendrovės dalininkas ir direktorius. Jis reiškėsi spaudoje, kalbėjo radijo bangomis, siekė paneigti okupanto propagandinį melą, būk tai Lietuva pati, savanoriškai prisijungė prie Sovietų Sąjungos. Visais būdais siekė pastoti kelią ir savųjų grupei politišškai pasiklydusiai, bet karštligiškai siekiančiai politikuoti.

Vincas Kačinskas energingai veikė R. Lietuvių bendruomenėje.

Fronto bičiulių aktyvas, norėjęs kalbėti visos išeivijos vardu, siekė įsigauti prie Lietuvių Bendruomenės vairo ir šios organizacijos vardu veikti. Buvo pradėta priimti okupanto leidžiamus vadovėlius, skirtus lituanistinei mokyklai, pirmoji kregždė: “Tėvų nameliai brangūs”. Negana šito politinio triuko, buvo pradėta lituanistinių mokyklų vaikų vežimas į Lietuvą, į pionierių stovyklą! Tad aišku, kad politiškai besiorientuojanti išeivija negalėjo laikytis tik stebėtojos rolėje. Jai teko imtis visų galimų priemonių pastoti kelią šioms pasimetusiems politikieriams. Tad VLIK’o, ALT’o veikėjai ir ėmėsi šio uždavinio – statyti užtvaras klystantiems politikieriams. Šioje veikloje, Vincas Kačinskas buvo vienas aktyviųjų – visu giliu tautiniu pasišventimu siekė ginti Lietuvos laisvinimo reikalą.

Galima drąsiai tarti, kad Vincas Kačinskas, būdamas giliai sąmoningas lietuvis, garbingai atidavė savo duoklę tautai. Tai pagarba jam, taip energingai veikusiam už šviesesnę Lietuvos ateitį.

Liko žmona Aldona, jo minties ir veiklos rėmėja, duktė, sūnus su šeimomis ir artima giminaitė Vanda Mažeikienė.

Taurus lietuvi, atidavęs savo duoklę tautai, ilsėkis ramybėje.

V. Kačinskas mirė, sulaukęs 95 metus amžiaus, 2006 m. gegužės 19 dieną. Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse.

Z. Juškevičienė

**Penki metai praėjo nuo netekimo
mylimos žmonos, motinos, ir močiutės**

A.† A.

VALERIJOS (LIUSĖS) LAPAITĖS LASKAUSKIENĖS

2001. 9. 13., tik dvi dienas po didžiosios Amerikos tragedijos, ilgos ligos iškankinta mus paliko mūsų mylima žmona, motina ir močiutė. Pasigendame ne tik mes: vyras Kęstutis Laskauskas, duktė Ona su vyru Ray Bears ir dviem anūkais, sūnus Romas su žmona Carolton ir dviem anūkais, duktė Regina su vyru Viktoru Sajausku ir dviem anūkais, bet ir draugai ir bendradarbiai ilgus metus kartu dirbę Maryland Lietuvių Draugijų Taryboje. Nuo 1957 metų iki mirties dirbo Taryboje sekretore ir buvo pagrindinis variklis ruošiant nepriklausomybės paskelbimo minėjimus – banketus plačiai lietuvių ir amerikiečių visuomenei bei valdžios atstovams. Pagal 1919 metų nustatytą tvarką banketai buvo ruošiami su muzika ir šokiais. Taip panašiai buvo tęsiama ir po 1940 metų sovietų okupacijos. Tai buvo daroma su tikslu supažindinti valdžios atstovus su padėtimi okupuotoje Lietuvoje.

Ji taip pat visuomet padėdavo lietuvių radijo valandėlei ruošiant koncertus ir piknikus, kad piniginiai pagelbėtų radijo valandėlei išsilaikyti.

Jos laidotuvėms, po 2001 metų rugsėjo 11 dienos tragedijos, sutrikus lėktuvų transportui, nebuvo galima gauti gėlių. Tuomet prašėme vietoj gėlių aukoti Lietuvių fondams ar Anykščiuose statomam Laisvės paminklui partizanų žūties prisiminimui. Per to paminklo šventinimą, anykštėnų bendrijos pirmininkas profesorius istorikas Antanas Tyla, baigęs pagrindinę kalbą, paminėjo, kad paminklo statymui didžiausia auka buvo gauta iš Baltimorės.

Kviečiame visus pažinojusius a.a. Liusę prisiminti ją savo maldose.

Ilsėkis Aukščiausiojo globoje.

Kęstutis Laskauskas

A.† A.

EDWARDUI KRYGERIUI

mirus, mieliems tėvams MEILEI ir ALGIRDUI KRYGERIAMS, broliui ANDRIUI ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Giedrė Kijauskienė ir šeima

DIRVAI AUKOJO

H.Andruska, Woodhaven, NY ..	100
A.Zenkus, Webster, MA	75
M.Motiejūnas, Euclid, OH	50
V.Petukauskas, Berea, OH	50
Kun. G.Kijauskas, Clev., OH	45
Z.Juškevičius, Oak Park, IL	40
A.a. S. Bliudžiūvienės atminimui- V.McAndrew, Orchard Lk, MI ...	30
T.Bogusas, S.Boston, MA	30
J.Gumbelevičius, Vancouver, WA	26
R.Jacobs, La Grange, IL	25
A.Kačinskas, Sawyer, MI	25
J.Kazickas, Greenwich, CT	25
A.Liutkus, Cleveland, OH	25
A.Stempužis, Wickliffe, OH	25
D.Degesys, Gates Mills, OH	20
K.Hill-Šiupinys, Concord, OH ...	20
T.Jaudzemis, Cedar Bluffs, NE ..	20
A.Santvaras, S. Boston, MA	20
I.Jakas, Blue Bell, PA	15
S.Mykolaitis, Oak Lawn, IL	15
S.Džiugas, Oak Lawn, IL	10
M.Eymontt, Cape Neddick ME ..	10
V.Tamulis, Clev, OH	10
O.Žygas, Clev, OH	10
R.Botyrius, Richland, MI	5
S.Gruzdys-Laimo, Nework, NY ...	5
V.Barzdukas, Cleveland, OH	4

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

ČIKAGOS “LITUANICOS” FUTBOLININKŲ SEZONAS

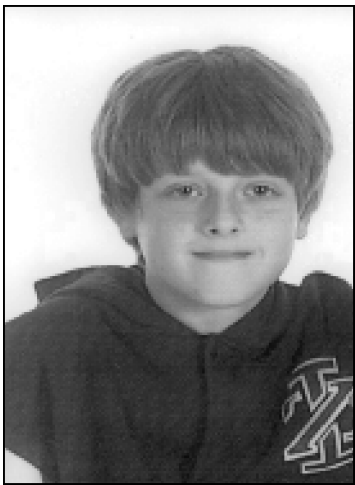
Šiomet 56-uosius savo gyvavimo metus švęsiantis “Lituanicos” futbolo klubas turi daugiau bėdų nei per ilgą savo veiklos laikotarpį. Nors klubo veteranai savo grupėje pirmą kartą pasipuošė pergailės laurais, klubo ekipa tiek salės, tiek lauko pirmenybėse iškrito iš aukščiausios divizionijos - I divizionija.

Taip pat klubo vadovybę apleido keletas senųjų darbuotojų, daug klubo rėmėjų iškeleliavo amžinybėn, komandos neteko savo aikštės prie PL centro Lemonte (ją įrengti žadėjusi PL centro vadovybė šio pažado “neprisimena”). Beje, klubo reikalus gerokai pagadino keli žaidėjai, kurie buvo suspenduoti ilgesniam laikui, atsirado didelė trintis su lygos vadovybe ir t.t. Tačiau klubo komandos vis dėlto ruošiasi naujam sezonui. Šį kartą varžysis veteranai ir tik viena vyrų komanda, kuri rungtyniaus “Metropolitan” lygos I divizionijos “Raudonoje” grupėje. Naujuoju klubo pirmininku būti sutiko žurnalistas Dainius Ruževičius, o komandos vadovu Laimonas Bytautas.

Edvardas Šulaitis

SPORTO ŽINIOS

ANDRIUS IR TOMAS VENCLOUSKAI
VARŽYBOSE

Clevelando LSK "Žaibo" lengvaatletis Andrius.

Clevelando LSK "Žaibo" lengvaatlečiai, dvynukai broliai Andrius ir Tomas Vencloauskai, 11 metų amžiaus, dalyvavo 2006 metų USATF Junior Olympics lengvosios atletikos varžybose, pasiekdami neblogų rezultatų.

USATF Jr. Olympics varžybos vyksta trijose fazėse. Pirmiausia varžomasi Association (Sąjungos) ribose. Dažnu atveju sąjungos ribos atitinka valstijos ribas, tačiau Ohio turi 2 sąjungas, Lake Erie su centru Clevelande ir Ohio su centru Columbus.

Pirmų 6 vietų laimėtojai kiekvienoje rungtyje sąjungos varžybose kvalifikuojas dalyvauti antroje fazėje – regiono pirmenybėse. Regioną sudaro keletą sąjungų. Lake Erie sąjunga priklauso 5-jam regionui, kurį sudaro 5 sąjungos: Lake Erie, Ohio, West Virginia, Kentucky ir Michigan. Visa Amerika yra padalinta į 17 regionų.

Regioninių pirmenybių visų rungčių pirmų 3-jų vietų

laimėtojai kvalifikuojasi dalyvauti 3-je fazėje – visos Amerikos metinėse pirmenybėse (Nationals).

Birželio 24 d., Millersburg, Ohio, Lake Erie Assn. pirmenybėse Andrius Vencloauskas laimėjo pirmą vietą šuolyje į tolį, pasekmė 4.14 m (13'-7") ir trečią vietą 100 m bėgime – 14.69 sek. Tomas Vencloauskas laimėjo antras vietas rutulio (6 lb.) stūmimo – 7.63 m (25'-0.5") ir disko (1 kg) metimo – 18.08 m (59'-4"). Pirmų, antrų ir trečių vietų laimėtojai buvo apdovanoti aukso, sidabro ir bronzos Jr. Olympic Assn. medaliais. Abudu broliai kvalifikavosi dalyvauti 5-to regiono pirmenybėse.

USATF Region 5 Jr. Olympic pirmenybėse, liepos 6-9 d., taipogi Millersburg, Ohio, Andrius laimėjo trečią vietą šuolyje į tolį – 4.04 m (13'-3.25") ir kvalifikavosi dalyvauti Jr. Olympic Amerikos pirmenybėse. Andrius 100 m prabėgo 14.84 sek. (11 vieta).

Tomas nustūmė rutulį 8.47 m (27'-9.5") – 6 vieta ir nusviedė diską 19.65 m. (64'-6") – 5 vieta. Abi Tomo pasekmės – asmeniški rekordai.

2006 USATF Jr. Olympics Amerikos pirmenybėse Andrius Vencloauskas nušoko į tolį 4.32 m (14'-2") (asmenišką rekordą), užimdamas 32 vietą tarp 46 kvalifikantų. Varžybos vyko Baltimore, MD, liepos 28 d.

Andrius ir Tomas žaidžia ir krepšinį LSK "Žaibo" jaunučių D komandoje. Linkime jiems sėkmės.

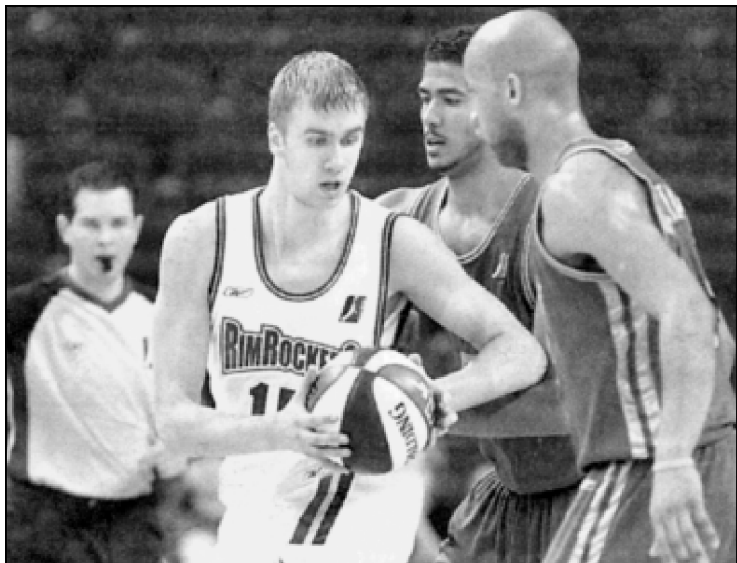
amb

Tauta dega noru nulinčiuoti Lietuvos krepšininkus. Mat jeigu Lietuvos krepšinio komandos pralaimėjimą pasaulio čempionato ketvirtfinalyje Ispanijos ekipai dar buvo galima logiškai paaiškinti, vakarykščios rungtynės tapo tikra mistika, kuri privertė visą pasaulį patikėti, kad galima pralošti jau laimėtas rungtynes. Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė, pradėjusi kovą dėl 5 vietos, po pratęsimo 84:95 pralaimėjo Turkijos krepšininkams. Lietuviai šiose pirmenybėse turkams pralaimi jau antrą kartą - priešininkai C grupės varžybose mūsiškius įveikė 76:74.

Lietuvos krepšinio vizitinė kortelė Japonijoje suplėšyta. Panašu, kad populiariausią sporto šaką Lietuvoje ištiko klinikinė mirtis - nedirba smegenys. Nei aikštelėje, nei už jos ribų, rašė *Respublika*.

Lietuvių triumfas Neapolyje. Lietuvos futbolo rinktinė pasiekė geriausią rezultatą komandos istorijoje - Neapolyje sužaidė lygiosiomis 1:1 su pasaulio čempionais italais. Lietuviai kaip lygūs su lygiais stojo į kovą su garsiąja "Squadra Azzurra" ir 60 tūkst. sirgalių akivaizdoje pirmieji pasiekė įvartį.

Olandijoje vykusio pasaulio neįgaliųjų lengvosios atletikos čempionato moterų disko metimo varžybas (F35/36/38 klasė) rugsėjo 6 d. laimėjo Lietuvos atstovė Aldona Grigaliūnienė. 51-erių metų lengvaatletė įrankį nuskraidino 31 m 63 cm ir pagerino pasaulio rekordą. Moterų rutulio stūmimo varžybose (F12) Lietuvos atstovė Dangutė Skėrienė užėmė antrąją vietą. *LGITIC*

Interformance agentūra pranešė, kad "Cleveland Cavaliers" krepšininkas Martynas Andriuškevičius naujame krepšinio sezone žais "Chicago Bulls" komandoje. 219 cm ūgio krepšininkui tai buvo netikėta žinia, bet tačiau yra tokios NBA taisyklės, kad vieną sezoną vienoje, o kitą – kitoje komandoje.

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire Hall

OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 260 th St.
Cleveland, Oh. 44119
Paul Stetanec

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770
Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkianti jaukią atmosferą, rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Patria Imports
We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!
794 East 185th St. • 216-531-6720

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit
LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204
linas@fixlerrealty.com
www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com
Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)